BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 220 25 HAZİRAN 1979 7.5 LİRA

TEK ÜLKEDE TEK PARTİ

Sargın: TSİP küçük hesapları bırakmalıdır

(Sayfa 5)

TSİP başladığı yere dönen birlik anlayışı

(Sayfa 6)

TİP'in TSİP'e birleşme önerisi

(Sayfa 8-9)

TSİP 1974'e geri dönüyor

(Sayfa 10-11)

TEK ÜLKEDE TEK PARTİ

İşçi sınıfının politik hareketinin birliği sorunu, bu birliği güçlendirme yönünde atılabilecek somut adımların ortaya çıkmasıyla birlikte güncelliğini daha da artırdı. Kuruluşundan bu yana işçi sınıfının politik hareketinin birliği yönünde ilkeli bir tutumu ödünsüz olarak sürdüren Türkiye İşçi Partisi tarafından TSİP'e yapılan birleşme çağrısı, bu birliğin yolu ve ilkeleri sorununa da bir kat daha önem kazandırdı.

Öncelikle belirtmek gerekir ki işçi sınıfının politik hareketinin birliği sorununu tek başına ele almak olanaksızdır. Bu sorun daha temelde genel olarak işçi sınıfının birliği sorununun bir parçasıdır, işçi sınıfının birliğe olan tarihsel gereksiniminin yansımasıdır.

İşçi sınıfı, kapitalizmden sosyalizme geçiş ve sınıfsız bir toplum kurma olan tarihsel görevini, herşeyden önce ancak kendi birliğini kurarak ve güçlendirerek yerine getirebilir. İşçi sınıfının birliği, bu mücadele sürecinde, sınıf güçlerinin konumuna göre işçi sınıfının toplumun değişik sınıf ve katmanlarıyla kuracağı bütün birlik ve ittifakların da belkemiğini oluşturur.

Bu nedenle, işçi sınıfının yaşamsal çıkarlarının sonuna dek sadık temsilcileri olan bilimsel sosyalistler, işçi sınıfının birliği için mücadeleyi, her dönemde sınıf çizgilerinin kaçınılmaz bir gereği sayarlar.

Bugün Türkiye'de de işçi sınıfının birliği için mücadele, bilimsel sosyalistler için, başta güncel tehlike olan faşizme karşı mücadelede en geniş anti-faşist ve anti-emperyalist güçlerin birliğini sağlama görevi olmak üzere, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin tüm görevlerinin yerine getirilmesinin temel koşullarından biridir.

İşçi sınıfının birliği için mücadele, birden çok düzeyde birlik için verilecek mücadeleyi kapsar. Bunlardan biri, genel olarak işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadeledeki birliğinin, özel olarak da sendikal hareketin birliğinin sağlanması mücadelesidir. Bu mücadelenin temel hedefi, sendikal hareketin sınıf ve kitle sendikacılığı temelindeki birliğinin sağlanması, bunun için de herşeyden önce ilerici sendikal hareketin birliğinin korunup güçlendirilmesidir.

Ne var ki işçi sınıfının bir başka düzeydeki, politik düzeydeki birliği, onun yaşamsal çıkarları için çok daha belirleyici bir öneme sahiptir. Çünkü işçi sınıfı, sınıf çıkarlarının ve tarihsel görevinin bilincine ancak politik mücadele içinde ulaşabilir ve ancak bu mücadelenin sonunda iktidarı kazanarak sosyalist toplumun kuruluşunu gerçekleştirebilir. İşçi sınıfının politik birliği için mücadele, aynı zamanda sendikal birliği için, diğer emekçi katmanlarla ve tüm anti-emperyalist, anti-faşist güçlerle ittifakı ve birliği için mücadelenin de belkemiğidir.

İşçi sınıfının politik birliği de tek boyutlu bir olgu değildir ve en azından başlıca iki düzeyde söz konusudur. Bunlardan biri, işçi sınıfı hareketi içinde yer alan, diğer bir deyişle, işçi sınıfının politik mücadeleye şu ya da bu biçimde katılan değişik kesimlerinde örgütlenmiş, politik güçlerin ortak sınıf çıkarları için iş ve eylem birliğidir. Diğeri ve işçi sınıfının birliğinin en yüksek düzeyde ifadesi olanı ise, bilimsel sosyalist hareketin birliğidir.

Bugün ülkemizde işçi sınıfının birliğinin, canalıcı önem taşıyan ve diğer bütün düzeylerdeki birliğinin geliştirilmesinde de kilit rolü oynayacak olan boyutu, bilimsel sosyalist hareketin birliğidir. Bu birliği güçlendirme görevi, bugün zaman yitirilmeden değerlendirilmesi gereken olanaklarla karşı karşıyadır.

Bilimsel sosyalist hareketin birliği sorununun özü nedir?

Her ülkede bilimsel sosyalist hareket, işçi sınıfı biliminin evrensel ilkelerine ve uluslararası strateji ve taktiklerine tutarlılıkla bağlı olan, ülke gerçeklerine uygun tek politik çizgiyi saptayıp uygulayan ve yine bilimsel sosyalizmin ilkelerine dayalı olarak örgütlenmiş tek bir partinin varlığında ifadesini bulur. Her ülkede bu nitelikte tek bir partinin varlığı, bilimsel sosyalizmin tekliğinin ve evrenselliğinin kaçınılmaz bir sonucudur.

Dolayısıyla bilimsel sosyalist hareketin birliği sorunu, herşeyden önce ve temelde, sınıf hareketinin politik örgütlenişi olan bilimsel sosyalist partinin ideolojik, politik ve örgütsel birliğinin korunup güçlendirilmesi sorunudur.

Ülkemizde de hiç kuşkusuz böyle bir parti vardır ve bu parti, Türkiye İşçi Partisi'dir. Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongre Kararları'nda belirtildiği gibi:

"Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi, Türkiye'nin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahliline dayanan programı ve işçi sınıfı partisine özgü tüzüğü ile, saptadığı strateji ve taktiklerle, denenmiş kadroları ve başarılı geçmişiyle, işçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan politik mücadelesinin günümüz koşullarında örgütlenişidir ve bu mücadelenin yürütücüsü ve geliştiricisidir."

Bilimsel sosyalist partinin ideolojik, politik ve örgütsel birliğini koruyup güçlendirme mücadelesi, sınıf hareketinin burjuvazi karşısındaki bağımsızlığını koruma görevinin vazgeçilmez bir gereğidir. Bu mücadele, oportünizmin ve revizyonizmin her türlüsüne karşı bilimsel sosyalizmin ve partinin bilimsel sosyalist çizgisinin ideolojik arılığını ve tutarlılığını koruma, burjuva ideolojisinin doğrudan ve dolaylı saldırılarına karşı proleter enternasyonalizminin teori ve pratiğini uzlaşmaz bir biçimde savunma, bilimsel sosyalist kadroların ideolojik düzeyini yükseltme ve politik dövüşkenliğini artırma, parti örgütü ve birliğini devamlı güçlü tutma ve geliştirme gibi temel görevleri içerir.

Öte yandan bilimsel sosyalist hareketin birliğini koruma ve güçlendirme görevinin ayrılmaz bir parçası daha vardır. Bu da, sınıf hareketinin yarattığı tüm politikleşmiş kadroların partinin ideolojik ve politik çizgisine kazanılması ve onun tek merkezli örgütsel birliği altında toplanması görevidir. Sınıf hareketinin gelişmesi sürecinde, her zaman, verili koşullarda bilimsel sosyalist partinin ideolojik ve örgütsel birliği dışında kalan politik kadrolar da kaçınılmaz olarak ortaya çıkar. Bu kadroların da bilimsel sosyalist politik örgütlenme içinde toparlanması hedef alınmadıkça, işçi sınıfının bilimsel sosyalist çizgisinden sapmaların sınıf hareketini yörüngesinden uzaklaştırma girişimlerinin önü alınamaz. Aynı şekilde bu sapmaların bilimsel sosyalizmin ideolojik ve politik arılığına karşı saldırıları etkisizleştirilemez.

Bu nedenle, işçi sınıfı hareketinin ortaya çıkardığı politikleşmiş kadroların burjuva ideolojisinin ve oportünizminin etkilerinden korunması, işçi sınıfının bilimine uygun tek politik çizgiye kazanılması da ertelenemez bir görevdir.

Bilimsel sosyalist hareketin birliğini sağlamaya yönelik çok yönlü mücadele görevi, somut koşullara göre somut biçimler almak zorundadır. İşçi sınıfının partisi, bu temel görevini, her dönemde sınıf mücadelesinin koşullarının gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak yerine getirir.

Bugün ülkemizin somut koşullarında bilimsel sosyalist hareketin birliğini sağlama görevi çok yönlü özellikler kazanmaktadır. Bu özelliklerden biri, Türkiye'de işçi sınıfının partisi olma iddiasını taşıyan birden fazla örgütün varlığıdır. Sınıf hareketinin ortaya çıkardığı ve bilimsel sosyalizme yönelttiği politikleşmiş kadrolar, işçi sınıfının partisi olma iddiasını taşıyan birden çok örgütün tabanında toplanmış durumdadırlar.

Bu durumu ortaya çıkaran somut tarihsel koşullar ne olursa olsun, bilimsel sosyalist hareketin birliğini sağlama görevinin özü yine aynıdır. Çünkü bu durumda da işçi sınıfının yine ancak bir tek bilimsel sosyalist partisi olabilir ve birliğin temel hedefi, yine ülke koşullarında geçerli tek politik çizginin ideolojik ve politik zaferini sağlamak, tüm kadroları bu çizginin etrafında ve bilimsel sosyalist politik örgütün çatısı altında toplayabilmektir. İşçi sınıfının politik hareketinin tekleşmesi süreci, eninde sonunda yine, bu politik çizginin tekleşmesi ve sınıf hareketinin tümünü yönlendirici çizgi düzeyine yükselmesi biçiminde gerçekleşecektir.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın TSİP'in 2. Kongresi'nde yaptığı konuşmada belirttiği gibi:

"Teorik olarak bir toplumda işçi sınıfının ancak bir tek partisi olabilir; çünkü verili koşullarda, bilimsel sosyalist açıdan bir tek politik çizgi doğrudur, geçerlidir. Birkaç çizginin birden doğru olabilmesi olanağı yoktur.

"Teoride - yani temelde, özünde - böyle olmakla beraber, pratikte, verili bir ülkede işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olma iddiasında birden fazla parti ortaya çıkabilir. Ama pratikteki bu durum teoriyi yalanlamaz, teorik doğruyu geçersiz kılmaz. Eninde sonunda tek doğru çizgi egemen, yönlendirici çizgi düzeyine yükselecek, işçi sınıfı partisi tekleşecektir."

Ne var ki bu süreç kendiliğinden tamamlanmayacaktır. Bu süreç, bilimsel sosyalist politik örgütün, hareketin birliğini sağlama bilinçli ve ilkeli politikasının, bu yöndeki kararlı mücadelesinin sonucunda başarıya ulaşacaktır.

Bugün ülkemizde sınıf hareketinin yarattığı ve bilimsel sosyalizme yönelttiği politikleşmiş kadroların birden fazla örgütün tabanında toplanmış olması, bilimsel sosyalist hareketin birliğini sağlama mücadelesine özel ve çok önemli yeni görevler eklemektedir.

Bu görevlerden birincisi, sözü edilen kadroların, tek bilimsel sosyalist politik örgüt dışında toplandıkları merkezlerin yanlış politik çizgilerinin etkisinden çıkarılmasıdır. Bu kadrolar, ülke koşullarının bilimsel sosyalist çözümlemesine aykırı politik çizgilerin etkisinde kaldığı sürece, sınıf hareketinin oluşturduğu politik birikimin bir bölümünün yörüngesinden saptırılması, burjuva ideolojisinin yönlendirmesine açık hale getirilmesi ve giderek sınıf mücadelesinin dışına itilmesi kaçınılmaz olacaktır.

Fakat bu birinci görevden daha önemlisi, işçi sınıfının partisi olma özelliğini taşımayan politik merkezlerin, bilimsel sosyalist politik örgüte karşı subjektif değerlendirmelerinin etkisizleştirilmesidir. Sözü edilen politik merkezlerin tabanındaki kadroların bu subjektif değerlendirmelerle koşullandırılması, onların sınıf hareketinden koparılması sürecini daha da tehlikeli boyutlara ulaştırmaktadır. Türkiye İşçi Partisi dışındaki, bilimsel sosyalistlik iddiasındaki kimi örgüt yöneticilerinin anti-TİP politikaları, uzun süredir, tabanlarındaki kadroların bir bölümünün örgütlü mücadeleye inançlarının zayıflatılmasına ve giderek likide edilmelerine yol açmıştır ve açmaktadır.

İşte ülkemizde bilimsel sosyalist hareketin birliğini koruyup güçlendirme görevinin önündeki başlıca gündem maddesi, bu olumsuz koşulların ortadan kaldırılması, bunun için de, bilimsel sosyalist politik birikimin tek doğru politik çizgi ve örgütsel merkez altında toplanmasıdır. Türkiye İşçi Partisi'nin TSİP'ne yönelttiği birleşme çağrısı işte bu görevin yerine getirilmesinde çok önemli bir olanağı ortaya koymuştur.

Sınıf hareketinin yarattığı politik kadroların bilimsel sosyalist hareketin birliği içine kazanılabilmesinin temel ölçütü, bu kadroların uluslararası bilimsel sosyalist hareketin günümüzdeki strateji ve taktiklerini benimsemesi, yani proleter enternasyonalizmine bağlılığıdır. Çünkü proleter enternasyonalizmine bağlılık, işçi sınıfının sınıf bilincinin, politik bilincinin en yüksek biçimidir. İşte Türkiye İşçi Partisi'nin, bilimsel sosyalist hareketin birliği için mücadelede vazgeçilmez olarak önüne koyduğu hedef, proleter enternasyonalizminin teori ve pratiğine bağlı tüm kadro ve unsurların, ülke gerçeklerinin bilimsel sosyalist çözümlemesine dayanan temel politik çizgisi etrafında ve bilimsel sosyalizmin ilkelerine dayalı örgüt yapısı içinde birleştirilmesi hedefidir.

Bu hedefe de hiç kuşkusuz, Türkiye İşçi Partisi dışında varolan ve işçi sınıfı partisi olduğu iddiasını taşıyan örgütlerin varlığının kendiliğinden ortadan kalkmasıyla ulaşılmayacaktır. Aynı şekilde bu örgütlerin sonuçta bütünüyle bilimsel sosyalizme karşı bir ideolojik ve politik çizgiye kaymaları sonucunda tabanlarındaki kadroların kendiliğinden doğru politik çizgiye yönelmeleri de beklenmeyecektir. Çünkü bu süreci kendi haline bırakmak, bu kadroların bir bölümünün bilimsel sosyalist örgütlü harekete kazanılması olanağını da bütünüyle ortadan kaldırabilecektir. Bu nedenle de birlik hedefine, bilimsel sosyalizme aykırı ideolojik ve politik çizgileri mahkum etmeye, özellikle anti-TİP politikaları etkisizleştirmeye ve böylece oluşacak zemin üzerinde, bilimsel sosyalizme kazanılabilecek politik kadroların tümünü tek bilimsel sosyalist program ve örgüt yapısı içinde katmaya yönelik mücadeleyle ulaşılacaktır.

Başka türlü söylersek bu birlik hedefine, tek bilimsel sosyalist politik örgütün kendi temel politik çizgisini ve örgütsel varlığını bir kenara koymasıyla değil, tam tersine ancak bu temel politik çizginin ve örgütlenme ilkelerinin ideolojik ve politik zaferi için mücadelenin sonunda varılacaktır. Dolayısıyla bilimsel sosyalist politik örgütün, ülkemizde Türkiye İşçi Partisi'nin, kendisini bilimsel sosyalist hareketin tek gerçek temsilcisi ve sürdürücüsü olarak görmesiyle, politik birlik ve örgütsel birleşme için mücadele etmesi, asla birbiriyle çelişen değil, tam tersine birbirini zorunlu kılan olgulardır.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın yine TSİP'in 2. Kongresi'nde belirttiği gibi:

"İşçi sınıfının politik hareketinin tekleşmesi veya birliği sorunu, çeşitli kuruluşların biraraya gelip pazarlık etmesi, karşılıklı ödünler vererek ortak bir platform üzerinde anlaşması sorunu değildir. Sorun, ülkenin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahlilini doğru yaparak toplumsal gerçekliğe uygun politik çizgiyi, stratejiyi saptamaktır. Bu bilimsel bir iştir. Pazarlıkla, ödün vermeyle gerçekleştirilecek bir iş değildir. Bilimsel doğruyu saptadıktan sonra da onu kabul edip etmemek diye birşey söz konusu olamaz elbet"...

Yine aynı konuşmada vurgulandığı üzere:

"Sorun, işçi sınıfının politik hareketini ilk olarak, veya yeni baştan oluşturmak değil, geçmişten süzülüp gelen hareketi toparlayıp daha da güçlendirmek, hızlandırmaktır."

Bilimsel sosyalist hareketin bir tek politik ve örgütsel merkez altındaki birliğinin, mevcut şu ya da bu örgütlerin önce kendilerinin tüm varlığını reddederek, sonra da "bütün sosyalistleri birleştirebilecek" bir program ve yepyeni bir "birleşik sosyalist parti" yaratmalarıyla gerçekleşeceğini ummak, birliği gerçekte bir uzlaşma zemini, ilkesiz ve eklektik bir koalisyon, kendisini sosyalist sayan herkes için cazip hale getirilmiş bir federasyon olarak görmekten başka anlam taşımaz.

Böylesi bir anlayış, bilimsel sosyalist hareketin birliğini, işçi sınıfı biliminin ve onu uygun politik çizginin tekliği dışında aradığı sürece, bu birliği kimi burjuva demokratlarının, küçük burjuva ilericilerinin "solun birliği" kavramının düzeyine indirgemekten başka da sonuç veremez. Eğer kimi "birleşik sosyalist parti" önericileri, birlik sorununu küçük burjuva ilericilerinin hakemliğine açmaktan bir "pazarlık" yararı umuyorlarsa, bunun bilimsel sosyalizme ancak zaaf verebileceğini unutmamaları gerekir.

Evet, bilimsel sosyalist hareketin birliğini güçlendirme görevi, Türkiye işçi sınıfı hareketinin gündemine uzun zamandan bu yana girmiştir ve bu yolda somut adımların atılabileceği de artık ortaya çıkmıştır. Bu birlik, bir mücadele sürecinin ürünü olarak, ama mutlaka gerçekleşecektir. Bir mücadele sürecinin ürünü olacaktır, çünkü herşeyden önce birliğin yanlış ve kimi kasıtlı yorumları yenilerek, tek bilimsel sosyalist politik çizginin zaferi için sürdürülen mücadelenin sonucu olarak ortaya çıkacaktır. Bu nedenle birlik görevinin önüne her aşamada çıkan engellerin, birliği olanaksız kılan değil, birliğe ulaşılması için aşılması gündeme gelen engeller olduğu bilinecektir. Bugün bu tür engellerin yenilmesi için mücadelenin yoğunlaştırılması gereği, birlik hedefinin uzaklaştığının ya da öneminin azaldığının değil, tam tersine bu hedefin daha büyük bir önem kazandığının kanıtıdır.

Emperyalizme dayanarak hükümette tutunma

Altıların sözcüsü Karaaslan MC'ye giden yolcular kervanına ne zaman katılacak?

Ecevit hükümetinin düşürülmesi için TBMM'de açılan transfer pazarı geçen hafta içinde birdenbire yoğunlaşan bir alışverişle karşılaştı. Devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu ve bağımsız Cemalettin İnkaya'nın gerçek yuvalarına dönüşlerinin hemen ardından bu kez de bir süre önce CHP'den istifa etmiş olan Ramazan Yıldırım yuvasına dönüş yaptı. İpliği pazara çıkan burjuva partilerinin parlamentodaki bu karşılıklı alışverişieri üzerine hükümete, "düştü düşecek" diye bakılmaya başlandı. MC partileri politik tansiyonu yükselten açıklamalarıyla hükümetin nerdeyse düşeceği görüntüsünü kamuoyunda işlemeye başladılar.

Gerçekte, "parlamento aritmetiği"nin son derece nazik bir dengede olduğu bir sırada yapılan bu transferlerle, transferlerden MC'cilerin daha da kazançlı çıktığı düşünülürse, hükümetin düşmesi sağlanabilir miydi? Kuşkusuz, parlamentodaki dengenin kıl payı farklarla değişmesi önem taşıyordu ama, hükümetin düşmesi daha başka koşullara bağlıydı.

Ayrıca ve daha da önemli olanı, hükümetin OECD ülkelerinden alacağı yardımların ve IMF ile yaptığı anlaşmanın henüz sonuçları alınmadan, Ecevit hükümetinin düşürülmesi gerçekçi bir çözüm müydü? Bu sorunun da yanıtının olumsuz olduğu anlaşılıyor. Yaygınlaştırılmaya çalışılan hava, hükümetin IMF'ye sunduğu niyet mektubunun imzalanınasından önce bu hükümetin düşürülmesinin gerçekçi olmadığı yönündeydi. Hatta hükümet düşürüldüğü takdirde, uzun çabalardan sonra sağlanan yardımların yeniden bir gecikmeye uğrayabileceği de bir koz olarak kullanılıyordu.

Tekelci büyük sermayenin OECD kredilerinin gelmesinin beklendiği şu günlerde bir gecikmeye tahammül edemiyeceğini anlamak güç değil. Zaten, hükümete yönelen gerici koroya tekelci büyük burjuvazinin doğrudan katılmaması da bunun göstergesi sayılmalıdır.

Bilindiği gibi IMF ile varılan anlaşma Maliye Bakanı tarafından imzalandı ve bu yanıyla da bu anlaşma ancak Ecevit hükümeti tarafından yürürlüğe konabilir. Hükümet aniaşmanın sonuçlandırılacağı 20 Temmuz'a kadar beklemeyi ve bu süre içinde düşürüldüğü takdirde aniaşmayı imzalamamayı güçlü bir koz saymaktadır. Bu konuda IMF çevreleri de şu şekilde bir açıklama yapıyorlar: "İmza Maliye Bakanı'nındır. Hükümetiyle anlaşarak izleyeceği politika konusunda verdiği güvenceleri kapsar. Bu nedenle yeni gelecek hükümetle yenl görüşmeler gerekir."

Gene eski maliye bakanlarından Kemal Kurdaş da, "ekonominin işlerlik kazanması ümidinin doğduğu bir dönemde Türkiye'yi hükümetsiz bırakmak, yüzlerce milyarlık zararların doğmasına neden olmak demektir." diyordu.

Hükümetin bu son tutumu, emperyalizme teslimiyetin de ötesinde, varlığının teminatını emperyalizmle yaptığı anlaşmalardan alma anlamına geliyordu. Yani, hükümet her geçen gün daha da geri bir konuma düşüyor ve bu politikasıyla da, işçi ve emekçi kitlelerle arasındaki uçurumu da kendi elleriyle biraz daha derinleştiriyordu.

Hükümet ayakta kalabilmek için emperyalizme daha sıkı sarılmayı tek çare olarak görürken, iki ayrı kanattan da, iki ayrı gerici girişim daha geldi. Turhan Feyzioğlu, "birbirinden adam çalmayla kurulan bu tip hükümetierie Türkiye'nin meseieleri hallolmaz. Kurulacak bir geniş tabanlı hükümette Başbakan da, bakan da olmam. Gelsinier ben onlara bağımsız bir başbakan adayı göstereyim" derken, Türk-İş İcra Kurulu üyeieri Odalar Birliği'ni ziyaret ederek, "ülkenin bütünlüğü ve milletin geleceği" konusunda işbirliği teklif ettiler.

Hükümetin bu girişimler karşısında şimdilik dayanması, ömrünün kendi isteklerine bağlı olarak uzaması sonucunu vermeyecektir. Demokrasinin gerici, faşist tertiplere karşı korunması, CHP'nin kendisi dışındaki soi, sosyalist güçlerle, işçi ve emekçilerin örgütiü gücüyle işbirliğinden geçer. Bu yapılmadığı takdirde, nasıl şimdi emperyalizme ve tekelci burjuvaziye dayanılarak ayakta duruluyorsa, bir gün de gene bu güçlerin iteklemesiyle hükümetten düşülmesi de kaçınılmaz olur...

Sıkıyönetim gerekçesiz uzatıldı

Ondokuz ilde uygulanan sıkıyönetim, Milli Güvenlik Kurulu'nun istemi ve Bakanlar Kurulu'nun önerisiyle TBMM'nin 20 Hazlran günü yapılan toplantısında 2 ay daha uzatıldı.

Sıkıyönetimin uzatılmasına doğru olan gelişmeler ilginç bir yön izledi. Bir süreden beri hükümet yetkillieri, sıkıyönetim uygulanan bölgelerde, sıkıyönetimin gerekçesi sayılan olayların dikkati çekici biçimde azaldığını, hatta kimi bölgelerde olayların tamamen durduğunu açıklıyorlardı. Gerçekten bazı bölgelerin neden sıkıyönetlm kapsamı içinde olduğu artık hiçbir biçimde açıklanamaz duruma gelmişti.

Ne var ki geçen salı günü yapılan MGK toplantısından sonra, sıkıyönetimin yeniden uzatılması isteminin belirlendiğinin açıklanmasına karşın, bu istemin hangi gerekçelere dayandığına ilişkin hiçbir açıklama yapılmadı. Hatta Başbakan'ın toplantı sonrasında yaptığı açıklama, sadece sıkıyönetim bölgelerinde "olayların" ne ölçüde azaldığına ilişkin oldu. Çarşamba günü toplanan TBMM'de konuşan İçişleri Bakanı Güneş'de, sıkıyönetimin uzatılması için hiçbir gerekçe açıklamadı.

Diğer bir deyişle sıkıyönetimin altıncı ayında, hükümet açısından artık sıkıyönetimin gerekçesiz olarak uzatılması, sıkıyönetimin her türlü gerekçeden bağımsız hale gelmesi gündeme geliyordu.

Bu gelişme hükümet açısından önemli bir olguyu vurguluyordu. Emperyalist merkezlerin istekierini kabul ederek onlarla uzlaşmaya varan ve hükümette kalabilmek için bu anlaşmanın etkisine bel bağlayan Ecevit hükümeti, bir diğer ödünü de sıkıyönetimin uzatılması konusunda takdim ediyordu.

Sıkıyönetimin uzatılmasına ilişkin gelişmeler bir başka noktaya daha dikkati çekti. İçişleri Bakanı Güneş, TBMM'deki konuşmasında, her uzatma döneminde olduğu gibi, hükümeti faşist örgütlere karşı gibi göstermeyi amaçlayan açıklamalara yer vermeyi unutmadı. Güneş'in komando kamplarına ilişkin açıklamalarını öğrenenler, hükümetin 18 aydır faşist örgütlerin kaynakları karşısında nasıl seyirci kaldığını sormaktan kendilerini alamadılar.

TBMM oylaması, bugüne kadar sıkıyönetime sürekli olumlu oy kullanan MHP'nin bu kez olumsuz oy kullanmasına tanık oldu. Bu, MHP politikasının AP ile aynı doğrultuda, Ecevit hükümetini düşürmeye yönelik girişimlere ağırlık verdiğinin yeni bir kanıtıydı.

gündemin başında

Tek seçenek

Ecevit hükümetinin, gerici-faşist güçlerin kendisini devirme planlarına karşı, emperyalist merkezlerle gerçekleştirdiğl anlaşmalara dayanarak direnmeye çalışacağı belli olmuştu.

Bu tasarı şimdi bütünüyle açığa çıkmış ve emperyalizmin politik ve mali merkezleriyle yapılan anlaşmaların getireceği beklenen ekonomik olanaklar, hükümet üzerindeki çekişmenin başlıca konusu olmuştur. Ecevit hükümetinin, IMF'yle hazırlanan "niyet mektubu"nu imzalamayı, anlaşmanın IMF'ce onaylanacağı tarihe kadar geciktirme girişimi, bu anlaşmayı kendi elinde bir silah olarak kullanma çabasını ortaya koymuştur.

Gerici,faşist odakların AP önderliğinde yürüttüğü hükümeti devirme girişimlerinin zamanlaması da gerçekte hükümetin emperyalist merkezlerle yaptığı anlaşmalarla doğrudan doğruya bağlıydı.

Gerici-faşist odaklar, bu anlaşmalar Ecevit hükümeti eliyle gerçekleştirildikten sonra, onların sağlayacağı olanakları Ecevit Hükümatine kullandırmamayı, tam tersine kendi kontrollerindeki bir hükümetin eline geçirmeyi başlıca amaç haline getirmişlerdi.

Gerici-faşist odakların bir hesabı da, emperyalist merkezlerle anlaşma için gerekli önlemler Ecevit hükümetine aldırıldıktan sonra, işleri Ecevit hükümeti eliyle sürdürmek için tekelci büyük sermaye için de artık bir neden kalmayacağı idi.

Fakat şimdi ortaya çıkmıştır ki, emperyallst merkezlerle yapılan anlaşmalar Ecevit hükümetinin elinde etkili bir araç olmaya devam etmektedir.

Birincisi Ecevit hükümeti, hükümeti devirme girişimleri ciddi boyutlara ulaştığı takdirde söz konusu anlaşmaları geçersiz kılma ve böylece kendisinden sonraki hükümetlerin de bu anlaşmalardan yararlanmasını olanaksız kılma tehdidinl elinde tutmaktadır.

Ecevit hükümati, yine aynı tehdidi kullanarak, tekelci büyük sermaye çevrelerini de hükümetin düşürülmesi girişimlerini desteklemekten caydırmaya, hatta kendisine destek olmak zorunda bırakmaya çalışmaktadır.

Üçüncüsü Ecevit hükümeti, emperyalist merkezlerle yapılan anlaşmaların yürürlüğe girmesini kendi varlığını sürdürmesi koşuluna bağlı tutabildikçe, bu anlaşmaların en kısa zamanda yürürlüğe girmesinden Türkiye üzerindeki askeri ve politik baskılarını gerçekleştirmek için lvedilikle çıkarı olan emperyalist merkezleri de, hükümeti devirme girişimlerinin karşısında kendi yanına almaya çalışmaktadır.

Bu politikanın Ecevit hükümetinin varlığını bir süre daha sürdürmesini sağlaması mümkündür. Gerici-faşist güçlerin, emperyalizmin ve tekelci büyük sermayenin tam ve birleşik desteği olmadan sürdürdükleri girişimlerin başarısı, kısa dönemde ancak "raslantısal" faktörlere bağlı kalacağa benzemektedir.

Ne var ki, böylece Ecevit hükümeti yerini gerçekten daha mı sağlamlaştırmaktadır? Yoksa geleceğini, tek dayanağı olarak bel bağladığı emperyalizmin ve tekelci büyük sermaye güçlerinin insiyatifine bütünüyle teslim mi etmektedir?

Kuşkusuz bunlardan ikincisi doğrudur. Ve bu nedenle de Ecevit hükümeti, iktidarda kalmak için başvurduğu stratejiyle, gerçekte gerici-faşist güçlerin gelecekteki saldırıları için çok daha elverişli bir zemini kendi elleriyle yaratmış olmaktadır.

Gerici-faşist güçlerin hükümeti devirerek gerici-faşlst bir yönetim biçimine geçiş planlarının engellenmesini sağlayacak politika, emperyalizmin ve tekelci büyük sermayenin her türlü dayatmalarına daha çok teslim olmak değil, tam tersine bu dayatmalara karşı işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin örgütlü gücüne ve mücadelesine dayanmak, emperyalizmin baskılarını ve tekelci büyük burjuvazinin gücünü sınırlamaya ve geriletmeye yönelmektir. Tek seçenek budur.

• mehmet aközer

Sargın: "TSİP küçük hesapları bırakmalıdır"

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın, partisinin TSİP'e önerdiği birleşmenin en kısa zamanda gerçekleştirilebileceğini, bunun için 22 Temmuz'a kadar beklemeye de gerek olmadığını, yirmi gün içinde her iki partinin büyük kongrelerini ardarda toplayarak birleşmenin hukuksal olarak da tamamlanabileceğini açıkladı.

Bunun için TSİP yöneticilerinin küçük hesapların üzerine çıkmayı başararak içtenlikli davranmalarının yeterli olacağını belirten Sargın, "bu durumda seçimlere tek parti olarak katılma olanağı doğacaktır. Yapılacak iş, kısır polemiği bırakıp bunu gerçekleştirmektir" demiştir.

Parti Genel Merkezinde bir basın toplantısı düzenleyen TİP Genel Sekreteri Sargın, TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın son yaptığı açıklamanın, ve bunun bir tekrarı mahiyetindeki Merkez Yürütme Kurulu mektubunun, 'birlik' sorununa hâlâ bir seçim manevrası olarak bakıldığının yeni bir örneğini oluşturduğunu, yürütülen birleşme görüşmelerinin 7 Mart'ta TSİP tarafından sorumsuzca yarıda bırakıldığının gözlerden saklanabilmesi için kamuoyunu yanıltıcı iddia ve tahriflere başvurulduğunu belirtmiş. ve "TSİP'in Kongre'den sonra en üst organı olan Genel Yönetim Kurulu üyelerinin, birleşme konusuna bilimsel ve içtenlikli yaklaşımın gereklerini yerine getireceğine ve bugün artık kamuoyuna mal olmuş tartışmada durumu değerlendirme olanağını bulacak TSİP üyelerinin de yöneticilerinin tutumlarını düzeltme ve onları doğru yolda yönlendirme için elden gelen çabayı göstereceklerine inanmak isteriz" demiştir.

"TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın basın toplantısında söylediklerini hayret ve ibretle okudum" diyerek sözlerine başlayan Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın, "Ahmet Kaçmaz'ın bir yandan seçim öncesinde gerçekleşebileceğini öne sürdüğü, iki parti dışında kurulacak yeni bir partide birleşilmesini önerir ve 22 Temmuz gibi bir tarih saptarken, diğer yandan, bir soruya verdiği yanıt, öngördüğü biçimdeki bir birleşmenin mümkün olduğuna kendisinin de inanmadığını göstermektedir." demiştir. "Gerçekten TSİP Genel Başkanı'nın, aynı toplantıda sorulan bir soruyu, 'böyle bir parti yasal olarak 14 Ekim seçimlerine katılamaz' biçiminde yanıtladığı gene gazete haberleri arasındadır" diyen Sargın, sözlerine devamla "bu önerinin ciddiyeti ve içtenliğini kamuoyuna bırakıyorum" demiştir.

Diğer yandan, TSİP Genel Başkanı'nın, Türkiye İşçi Partisi tarafından başlatılan birleşme görüşmelerinin, olumlu gelişmelerin kaydedildiği ve 1 Mayıs 1979' da sonuçlandırılması için anlaşmaya varılmış olduğu bir sırada TSİP tarafından araya bir 'önkoşul' sokulmasından dolayı 7 Mart'ta kesildiğini de unutmuş göründerek basın toplantısında TİP'in Nisan ayında ara protokolü, görüşmelerin devamı için koşul olarak getirdiğini ileri sürüp böylece kamuoyunu yanıltıcı açıklamalara ve tahriflere başvurduğunu kaydeden Sargın, görüşmelerin sürdürülmesi için, daha 19 Mart ve 29 Mart tarihlerinde kendisi tarafından TSİP Genel Sekreterine yazılan mektupların ve cevaplarının örneklerini sunmuştur.

Birleşme görüşmelerinin ön koşulsuz olarak sürdürülmesi ve belirtilen tarihte olumlu sonuca ulaşılabilmesi için Türkiye İşçi Partisi'nin sonuna kadar ısrarlı olduğunu belirten Nihat Sargın, sonunda 'herhangi bir konuda iki partinin ortak açıklaması' gibi anlamsız bir niteliğe bürünen bu önkoşulu da görüşmelerin devamını sağlamak için kabul ettiklerini, ancak bir daha böyle durumlarla karşılaşmamak için daha ihtiyatlı davranma gereğini duyarak o güne kadarki 'görüşmelerde ulaşılan olumlu sonuçları ve tarafların açık veya zımni kabullerini içeren, görüşmelerin bundan sonra yapılacak bölümlerini düzenleyen ve daha önce belirtilen süre sonunda kesin sonuca ulaşılmasının yöntemlerini saptayan bir ara protokolün karşılıklı imza altına alınmasını teklif ettiklerini, bu protokolün de reddedilmesi üzerine, gene önkoşulsuz olarak görüşmelerin sürdürülmesi dileğini belirttiklerini, TSİP yöneticileri tarafından bunun da reddedildiğini sözlerine eklemiştir.

Nihat Sargın, TSİP Genel Başkanı'nın basın toplantısındaki sözlerinde ortaya çıkan, birleşmeyi sonu belirsiz bir halkaya doğru genişletmek eğiliminin, TSİP'in daha önceki yazışmalar sırasında reddeder göründüğü bazı ilişkilerin ve buna dayanak olan anlayışın yeni bir ifadesi olduğunu söyleyerek, bunun bilimsel sosyalist olmayanlarla da sosyalist birlik yapılabileceği gibi daha TSİP kurulurken kendini gösteren, daha sonra 'Sosyalist Büro'nun kurulmasına önayak olmalarıyla somut bir gerçeklik kazanan, bilimsel sosyalizm ilkelerine ters bu anlayış ve tutuma TSİP yöneticilerinin yeniden dönüşünün kanıtı olduğunu belirtmiştir.

Konuya ilişkin olarak TSİP'in tarihçesini özetleyen Nihat Sargın, sözlerini şöyle sürdürmüştür: "Gerçekten TSİP, 5 yıllık tarihinde ilginç aşamalar geçirmiştir. Türkiye İşçi Partisi yöneticisi bilimsel sosyalistlerin af yasasından yararlanarak hapisten çıkmaları bir an meselesi iken alelacele kurulan TSİP, bir yandan günün modası olduğu ve ağırlıklı bir etkinliği olduğu varsayılarak Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın görüşlerini içeren bir programla ortaya çıkarken, diğer yandan da değişik görüşteki hiziplerin parti içinde yer alabileceğini savunmakta ve bir hizipler partisi olarak politik arenada yer almak istemekteydi. Üstüste çakışan bu olumsuz koşulların doğal sonucu olarak TSİP, adındaki sosyalist kelimesine karşın, dünya sosyalist hareketinde görülmemiş bir örneği oluşturarak daha ilk kongresinde Parti Programı'nı bilimsel sosyalizm dışı, hatta karşıt bulup reddetmek durumunda kalmıştır. Aynı biçimde, kısa ömründe TSİP, hemen her seferinde üyelerinin yarısına kadar varacak ağırlıklı kesimin parti dışına düşmelerine ve savrulmalarına neden olacak dört büyük bölünme geçirmiştir. Bilimsel sosyalizmle uzaktan yakından ilgisi olmayan kuruluşlarla dahi 'sosyalist büro'da biraraya gelmekten çekinmeyen TSİP, son zamanlarda bir örgüt olarak bilim dışı bu anlayış ve tutumlardan sıyrılmakta olduğu izlenimini verdiği içindir ki, Türkiye İşçi Partisi, bunun asgari olumlu bir zemin oluşturduğu düşüncesiyle ve belli riskleri de göze alarak birleşme çağrısında bulunmuş ve görüşmelerin sürdürülmesinin ısrarlı takipçisi olmuştur".

Daha sonra birleşme konusuna ilkesel yaklaşımın ne olabileceği konusunda bilimsel sosyalizmin verilerini kısaca hatırlatan Genel Sekreter Sargın, sözlerine devamla: "Gerçekten hiziplerin oluşturduğu ve daha başından içinde kaçınılmaz ayrılık tohumlarını taşıyan bir kuruluş hiçbir zaman işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi niteliğine erişemeyeceği gibi, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi içinde de hiziplere yer yoktur. Çünkü verili nesnel koşullar içinde somut durumun somut analiziyle ortaya çıkarılacak ancak bir tek doğru çizgi söz konusudur. Soyut 'birleşme' iddiası altında birden çok doğru çizgi olduğu varsayımına indirgenecek bir anlayışın ve tutumun bilim dışılığı bir yana, bu eklektik yapının, birleşmeye değil, giderek daha büyük bölünmelere yol açması kaçınılmazdır" demiştir.

TİP Genel Sekreteri konuşmasını sürdürerek, "bu bilimsel ilkelerin ışığında konu irdelendiğinde, bugün görünenin, Kaçmaz'ın şahsında TSİP yöneticilerinin yeniden, gerçek birleşmeyi değil, ayrılıkları kabul ve onu doğallaştıran ve meşrulaştıran eski anlayış ve tutumlarına, bu bilim dışı, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist hareketinin gereklerine ters anlayış ve tutuma bir seçim manevrası hesabıyla yeniden dört elle sarılmaları" olduğunu kaydetmiştir.

"TSİP Genel Başkanının son basın toplantısında ileri sürdüğü görüş ve tahriflerle Merkez Yürütme Kurulu'nun dün Partimize gönderdiği mektubun ortaya koyduğu eğilim, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinde büyük önem ve ağırlık taşıyan ve o önem ve ağırlıkla ele alınması gereken 'birlik' sorununun, TSİP tarafından kısa süre önce yapılan açık oturum ve dağıtılan anket formlarının da gösterdiği üzere bilimsel sosyalistlerin dışına taşırılarak tartışılmak istenmesi ve bu alandan kendi görüşlerine destek sağlanmaya çalışılması... gibi TSİP yöneticilerinin ortaya koyduğu son tavır ve davranışlar, birleşme görüşmelerinin TSİP tarafından kesilmesiyle başlayan kuşkularımızı daha yoğunlaştırmaktadır" demiştir.

Sargın 24 Haziran günü bir basın toplantısı düzenledi.

Bununla beraber, birlik konusunun görüşmelerde öngörülen planda çözümlenmesi bakımından henüz kesin bir nokta koymadıklarını kaydeden TİP Genel Sekreteri, "eğer ileri sürülenler bir seçim manevrası değilse, gerçekten ve içtenlikle birleşme savunuluyorsa, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist hareketinin ivedi gereklerine uygun olarak daha büyük ve güçlü tek bir parti halinde seçime katılınması gerçekten ve içtenlikle isteniyorsa, bunun olanağı vardır" diyerek sözlerini şöyle sürdürmüştür: "Bunun için, hatta 22 Temmuz'a kadar beklemeye bile gerek yoktur. İşaret edildiği üzere, daha önce açık veya zımni olarak her iki tarafça da kabul edilen ve Merkez Yönetim Kurulumuzun TSİP Genel Yönetim Kurulu'na gönderdiği son mektupta da yinelenen esaslar çerçevesinde, 20 gün içinde her iki partinin büyük kongrelerinin ardarda toplanarak birleşmenin hukuksal formalitelerin tamamlanması ve tek parti olarak seçime katılınması olanak içindedir. Yapılacak iş bunu gerçekleştirmektir. TİP bunun için kongresini toplamaya hazırdır."

Genel Sekreter Nihat Sargın sözlerine devamla, "TSİP'in Kongreden sonra en üst organı olan Genel Yönetim Kurulu üyelerinin, birleşme konusuna bilimsel ve içtenlikli yaklaşımın gereklerini yerine getireceğine ve bugün artık kamuoyuna malolmuş tartışmada durumu değerlendirme olanağını bulacak TSİP üyelerinin de yöneticilerinin tutumlarını düzeltme ve onları doğru yolda yönlendirme için elden gelen cabayı göstereceklerine inanmak isteriz" demiştir.

TİP Genel Sekreteri Sargın sözlerini şöyle tamamlamıştır: "Ancak kuşkularımız kesinlik kazanırsa, TSİP yöneticilerinin içtenliksiz davranışları ve konuya küçük hesaplar ve seçim manevrası olarak yaklaştıkları kamuoyu önünde tescil edilmiş olacaktır. Bu durumda kısır polemiklere tartışmayı sürdürmekte yarar görmeyiz. Birlik sorunu ise bu planda veya başka planda mutlaka çözüme kavuşacak ve bugünkü durum mutlaka aşılacaktır. Bugün olumsuz gibi görünen durum dahi, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketine, bu içtenliksiz davranışların ve küçük hesapların bilimsel sosyalist kamuoyunda sergilenmesi ve herkesin yerli yerine daha açık olarak oturtulmasıyla olumlu bir katkı sağlamaktadır. Türkiye işçi sınıfı bilimsel sosyalist hareketinin, bu katkının da kazanımıyla, asli görevi olan işçi sınıfını ve müttefiklerini, sermaye sınıfına karşı, bilimsel sosyalizm ilkeleri çerçevesinde birleştirip örgütleyerek örgütlü mücadeleye sokma görevini daha büyük bir güç ve ivme ile yürüteceğini de belirtmek isteriz."

TSİP: Başladığı yere dönen birlik anlayışı

Geçtiğimiz hafta bir basın toplantısı yapan TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Türkiye İşçi Partisi'nin "birleşme" önerisine verdiği yanıtta, "TİP ve TSİP dışındaki sosyalistleri de kucaklayabilecek ve onların da her kademede katkısını sağlayabilecek bir anlayışla", "Birleşik Sosyalist Parti" adında yepyeni bir parti kurulmasını ve bunun için "birleşme kongresi" toplanmasını önerdi ve amacını şöyle açıkladı: "Hepimizin özlemi olan tek, büyük ve güçlü bir Birleşik Parti'yi yaratmak, tüm sosyalistlerin bu çatı altında ve sağlam, bilimsel örgütsel zeminde birleşmelerini sağlamak"

"Birleşme Kongresi"nin toplanması, "tüm sosyalistleri kapsayacak bir örgütlenmeye gidilmesi" gibi öneri ve iddialar, 1961 sonrası dönemi biraz bilenler için hiç de yeni ve şimdiye dek bilinmedik öneri ve iddialar değildir. Bu konu geçmişte Milli Demokratik Devrim (MDD) stratejisinin mucitleri ve aynı paralelde yer alan Dr. Hikmet Kıvılcımlı tarafından defalarca dile getirilmiş ve hatta bu konuda çeşitli toplantılar yapılmış ve Türkiye İşçi Partisi böylesi bir "birliğe" karşı çıkmakla suçlanmıştır. Şimdi ne MDD stratejisini savunanlar ortadadır, ne de Dr. Kıvılcımlı görüşlerini tek doğru yol olarak görenler vardır. Tümü dağılıp gitmiş, ya da tarihsel görevlerini bitirmişlerin ataleti ile bir kenara sıkışmış kalmışlardır.

TSİP yöneticilerinin "birlik" çağrıları da yeni değildir. O kadar ki, TSİP daha kurulmadan şimdiki yöneticileri "birlik" çağrıları yapmaya başlamış ve "birlik ancak parti içinde sağlanır" diyerek TSİP'i kurmuşlardır. TSİP yöneticileri o kadar çok "birlik"ten yanadırlar ki, bilimsel sosyalistlerin 12 Mart zindanlarından çıkmalarına bir aydan az bir süre kala partilerini kurmakta tereddüt etmemişlerdir. TSİP yöneticileri "birlik" sözünü ağızlarından düşürmemekle birlikte, birliğin anlamını çarpıtarak birliğin oluşması bir yana, kendi kadrolarının bile önemli bir kısmının böylesine çarpık bir "birlik" anlayışı sonucunda ikide olmasının kapılarını açmışlardır.

TSİP yöneticileri daha kuruldukları günden başlayarak son derece büyük iddialarla ortaya çıkmışlar ve bu iddialarını işçi sınıfının politik mücadele tarihini inkara kadar vardırmışlardır: "İşçi sınıfının örgütlenmesi, gerçek liderlerin yetişmesi süreci, işçi sınıfı sosyalizmi prensipleri anlamında oldukça yenidir." (İLKE, Sayı 18, Sa. 20) diyerek, her şeyin kendileri ile başladığını bile söylemekten geri durmamışlardır.

Geçmişin mücadele mirası ile donanmamış bir anlayış, kaçınılmaz olarak bilimsel sosyalizm dışına düşmeye mahkumdur. Nitekim TSİP yönetimi bu tutumunu 1. Büyük Kongresinde görünüşte eleştirerek, 1950'lerde kurulduğundan kısa bir süre sonra, "dini siyasete alet etmek" gerekçesiyle kapatılmış olan Kıvılcımlı'nın "Vatan Partisi" programını esas alan programlarını "marksizm dışı" diyerek inkar etmiştir.

Bilimsel sosyalizm adına büyük iddialarla yola çıkan ve bir müddet sonra programlarını "marksizm dışı" ilan eden TSİP yöneticilerinin bu davranışları, ilkeler üzerindeki ideolojik birliği önemsemeyen yanlış anlayışlarından kaynaklanıyordu. Yayınladıkları kuruluş deklerasyonunda partilerini aynen şöyle tanımlıyorlardı: "Strateji ve taktik anlaşmazlıkları şu anda olablir. Amaunutulmamalıdır ki. strateji ve taktikler ancak bir siyasi örgüt içinde oluşturulup tayin edilebilir... işçi sınıfı sosyalistlerinin strateji ve taktik tartışmalarını, aynı parti çatısı (altında) yapmalarını zorunlu kılmaktadır" (a.d. sa.8)

TSİP bu anlayışla kuruldu. TSİP yöneticilerine göre, Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik yapısını kapitalist ya da yarı-feodal görenlerle, "finans oligarşisi"nin egemenliğini ya da "tefeci-bezirganların" egemen sınıf olduğunu iddia edenler vb. tümü aynı "çatı" altında birleşebilirlerdi. TSİP yöneticileri kimlerle birlikte olmayacaklarını da "işçi sınıfı sosyalizminin reddettiği çizgiler" diyerek şöyle tanımlıyorlardı: "burjuva sosyalizminin baş temsilcisi" Aybar ve taraftarları, "günümüzde başlıca "misyonları" provokasyon yapmak olan" Maocuları, "tedhiş yoluyla soyut bir devrim için didinen" goşistleri ve "bürokratik atılımlarla 'devrim' sorununu çözmeyi amaçlayan" M. Belli ve arkadaşları ile "CHP kuyrukçuluğu yapan" o zamanki kimi sendika yöneticisi ve taraftarları ile beraber olunamaz, diyorlardı.

TSİP yöneticilerinin "dışarda bıraktıkları"na en kaba biçimiyle diyecek birşey yoktu. Ne var ki, parti sosyalizm dışı kesimlerin kimilerini ayırıp, geri kalanlarla kurulamazdı. Parti "sosyalizm içi" olarak görülen grupların koalisyonu olarak değil, bilimsel sosyalist kadroların bilimsel sosyalist ilkeler etrafında birleşmesiyle, tek bir vücut haline gelmesiyle kurulabilirdi.

Bilimsel sosyalizm ilkelerine karşı "birlik" anlayışları nedeniyle, TSİP yöneticileri kendilerini hariç tuttukları "sosyalizm dışı" bu akımlara karşı da tutarlı olamamışlardır. Sapkın ideolojileri kendi kendileriyle bile tutarlı olmalarını önlemiştir. Nitekim "sosyalizm dışı" dedikleri ile kısa bir süre sonra "Sosyalist Büro" çatısı altında bir araya geldiler. Bu Büro'ya Birlik Partisi'ni bile çağırmaktan geri durmadılar. Çünkü bu kez de hesapları birliği oluşturmak değil, Birlik Partisi'nin listelerinden seçime katılmaktı. Birlik Partisi seçimlere yalnız başına katılacağını açıklayınca da "Sosyalist Büro" "işlev"siz kaldı ve sonra dağıldı.

Türkiye İşçi Partisi, bu tür bir girişime "her ne pahasına birlik değil" diyerek karşı çıktı. Kısa bir süre önce "olmaz" dediklerini olur yapmaya uğraşan TSİP yöneticilerinin görünüşte bu çelişkili tutumlarını kavramak olanaklı değildir. Bir parti yönetiminin çok kısa aralıklarla bu türlü biribiri ile karşıt kararlar alabilmesi, bir süre önce "burjuva sosyalisti" olarak nitelediklerı ile bir süre sonra bir "Sosyalist Büro"da bir araya gelmeye çalışabilmesi, ancak hiçbir bilimsel sosyalist ilkeye dayanmayan, bilimsel sosyalizm ilkelerini kendi makyavelist tutumlarını örtmek için yaratılacak "gerekçe"lerin bulunup çıkarılmasının aracı olarak gören bir anlayışa sahip olmasıyla açıklanabilir. Bu girişimlerde saklı olan amaç, yani faydacılık ve dar grup çıkarlarının ilkelerin önüne geçirilmesi, 1. Büyük Kongrelerine sundukları raporlarında da dile getirilmiştir. TSİP yöneticileri kendilerini şöyle savunmaya kalkışmışlardır: "Kuruluş öncesinde birlik meselesi öylesine bir önemle ve ağırlıkla vurgulanmıştır ki... sonuçta partinin tek bir grubun partisi olarak kurulması önemli bir hayal kırıklığı ve şaşkınlık yaratmıştır... Partinin kuruluşunu oportünizm ve kurucularını kariyerist olarak göstermek isteyenlerin eline hatırı sayılır malzeme sağlanmıştır".

TSİP saflarında ortaya çıkan "şaşkınlık ve hayal kırıklığı" birlik sorununun "önemle ve ağırlıkla" vurgulanmasından kaynaklanmıyor, TSİP yöneticilerinin birlik sorununa faydacı ve ilkesiz yaklaşımları nedeniyle ortaya çıkıyordu. Eğer birlik, grupların ilkesiz ve ideolojik temele dayanmayan bir koalisyonu olarak görülmeseydi ve faydacı yaklaşımlarla yola çıkılmamış olsaydı, nasıl olurdu da bu sorunun fazlaca vurgulanmış olması "şaşkınlık" ve 'hayal kırıklığı" yaratabilirdi? TSİP yöneticileri bu konudaki bilimsel sosyalist ilkeleri bir kenara bırakarak saflarına kendi faydacı yaklaşımlarını empoze etmişlerdi ve "şaşkınlık" başkaca bir nedenden ötürü ortaya çıkmıyordu.

Dahası var. Özeleştirilerine devam ediyorlar ve şunları söylüyorlardı: "Çalışmalarımız ve ön temaslarımız sonucunda tek başımıza yola çıkmak zorunda kaldığımızı görmüştük. Ama ideolojik birlik olmadan da birliğin hâlâ daha sağlanabileceği kanaatimizi muhafaza ediyorduk".

Ancak TSİP yöneticileri yalnızca bu geri düzeydeki "kanaat"lerini korumuyorlardı. Bir de, Türkiye İşçi Partisi'ne karşı önyargılar yerleştirip, Türkiye İşçi Partisi'ni "birliğe karşı çıkıyor" diye suçlamaktan da geri kalmıyorlardı. Öte yandan "burjuvazinin koyduğu kurucu niteliğine sahip kimselerin esas kadro içinde tümüyle temin edilememesi sonucu - özellikle yaş tutmuyordu-" diyerek 30 yaşın üzerinde 15 kurucu bulamayan bir "grup"la, ama "birlik" sözünü ağızlarından düşürmeden ve her fırsatta "birliğe karşı" diye suçladıkları Türkiye İşçi Partisi yöneticilerinin 12 Mart zindanlarından çıkmasına bir aydan az bir süre kala, yangından mal kaçırırcasına parti kurmaya kalkıyorlardı.

Kendilerini şöyle tanıtıyorlardı: "Bazı arkadaşlara geçici yol arkadaşları olarak bakmamız, ancak bu meseleyi onlarla açık açık görüşmeden, belirli bir süre için kendilerinden, onların sosyalist hareket içindeki etkinliklerinden yararlanmak isteyen tutumumuzdur... 'Yüksek menfaat' şemsiyesi altına sığınıp oldu bittiye adam kullanmaktır." Doğrusu günah çıkarırken açıkça itiraf ettikleri bu anlayışları bile TSİP yöneticilerinin makyavelizmini anlatmaya yetmektedir.

Ama onlar gene devam ediyorlar: "O dönemdeki ilkesiz diyebileceğimiz tutumun - yahutta *temel ilke faydacılıktı*- (altını çizen kendileri) denebilir o dönem için - bize hiç te ters gelmeyen tezahürleridir." (Birinci Kongre Genel Yönetim Kurulu Raporu s. 27, 28, 29). Evet böyle bir grup olarak parti kurmuşlar ve böyle çalışmışlar. En yakın çalışma arkadaşlarına güvenmeden, kişilerin birbirine ve hatta sonuçta sosyalizme olan güvenlerini sarsarak, kimilerini "kullanarak" ve burjuvazinin "solun bölünmüşlüğü" saldırılarını kendilerine "şemsiye" yaparak.

Birlik anlayışını çarpıtmaları sonucunda TSİP yöneticileri, partiyi kurdukları günden bu yana geçen beş yıl içinde Parti'lerinde dört kere bölünme yaratmışlar, ya da dört ayrı tasfiyeye gitmişlerdir. Bunlar mevzii bölünme, ya da tasfiye sınırını aşan ve örgütün tümünü kapsayan çapta olaylardır. İlk başta, kaynaklandıkları küçük burjuva reformist ideolojinin sahibi Dr. Kıvılcımlı'nın görüşünü parti içinde başka gruplar ağır bastığı oranda terk ettiler ve giderek bu görüşün ısrarlı savunucuları TSİP'ten ayrıldılar. Bir kısmı "sosyal faşist" (a.d. s.19) diye tanımlanan Vatan Partisi'ne katıldılar.

Yöneticiler bu sıralarda hâlâ Dr. Kıvılcımlı'nın görüşlerini esas alan programlarını savunuyorlardı (1975).

Giderek bu görüşten uzaklaşmaya başladılar. Ancak "sosyalizm içi" diye tanımladıkları çeşitli gruplarla da tartışmalar yeni boyutlar kazanmaya başlamıştı. Nitekim bu tartışmalar sonucu, önemli bir grup partili ve dahası o zaman kontrolleri altındaki gençlik örgütü olan Genç Sosyalistler Birliği (GSB) TSİP'ten koparak çeşitli gruplara savruluyordu.

Bu iki tasfiye, ya da bölünme sonucunda 1414 üyelerinin 802'sini yani % 56.7'sini kaybediyorlardı. Kısaca partinin kuruluşu üzerinden iki yıl geçmeden yarıdan çoğu yönetime karşı çıkıyor ve yönetim tarafından da tasfiye ediliyordu. TSİP'in kuruluşu üzerinden daha iki yıl geçmeden bu kadar geniş çaplı bir bölünmeye uğraması, "sosyalizm içi" çizgilerin bir araya geldiği ve

Kitlelerin özlem ve talepleri üzerine faydacı hesap yapılamaz.

ideolojik ve politik karmaşanın hakim olduğu bir parti olmasının doğal bir sonucu idi.

Ancak TSİP'teki bölünmeler henüz bitmemişti. Birinci Büyük Kongre'de parti ideologu olarak tanınmış ve partiyi güçlendirmede en önemli katkıları olan bazı merkez yöneticileri başta olmak üzere yeni bir bölünmenin daha ortaya çıktığı görüldü. Bir hafta süren ve yeni bir programın kabul edildiği bu kongrede görüş ayrılıkları iyice su üstüne çıkıyor ve TSİP'ten adı geçen grup ayrılıyor çoğu UDC slogancılarına katılıyordu.

Bölünmeler bu kadarla da bitmedi. TSİP'in ilk Kongresi'nde yeni bir programın kabul edilmesi üzerine tartışmalar yeni yeni boyutlar kazanıyordu. Bu kez birçok örgüt ve merkez'in görüşlerini aktaran yayın organı olan KİTLE ve gene Parti yanlısı gençlik örgütü Sosyalist Gençlik Birliği (SGB), Parti çizgisini terk ediyordu. Hem de TSİP Merkez yöneticilerini "ilerlemek", "birliğe karşı olmak" ve "tasfiyecilik"le suçlayarak.

Böylelikle TSİP yöneticileri kurdukları parti ile, değil tümüyle sosyalist hareketin birliğini sağlamak, kendi birliklerini bile sağlayamadıklarını gösteriyorlardı. Dahası "birliğe karşı olmak" ve "tasfiyecilik" yapmakla suçlanarak. Çok değil, üç yıllık bir süre içinde geçen olayların kısa bir dökümü idi bu.

TSİP kurulduğu günden bu yana yüzlerce kişiyi üye yaptı. Ancak, örgütsel boşluğun, burjuvazinin ideolojik ve politik saldırılarının ve doğru bilimsel sosyalist ilkelere dayanmayan makyavelist anlayışların ve uygulamaların sonucu gerçekten de sınıf mücadelesi içinde yer almaya niyetli ve aday olan bir çok kişi kısa aralıklarla Parti'den uzaklaştı. TSİP yöneticilerinin bilimsel sosyalist ilkelere aykırı olan ve zigzaglar çizen politik ve ideolojik tutumları sonucunda parti bilinçleri çarpıtılarak, hatta bir kesimi sosyalizm dışı konumlara itilerek, ya da çeşitli sapkın uçlara itelerek. TSİP'in beş yıllık yaşamı içinde örgütlenebildiği tüm alanlarda parti bilinci, partili mücadele bilinci uzun mücadeleler gerektirecek kadar çarpıtıldı, körletildi ya da yok edildi. Bugün TSİP üyeleri içinde kurulduğu günden bu yana ısrarla mücadele eden üyeler olarak kalanların yanısıra, en az bir o kadar da savrulup gidenler olmuştur. Ne var ki TSİP yöneticileri, ard arda sıraladıkları "özeleştiri"lerle başından beri yerlerini korumuşlardır.

TSİP'in kuruluşundan bu yana geçirdiği süreç ile, başlangıçta bilimsel sosyalizm adına, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisini yaratma adına yola çıkıldığı hatırlanırsa, ortaya çıkan olumsuzluklar tablosunun büyüklüğü anlaşılır. Bilimsel sosyalizm adına yola çıkılmış, ancak "ilkesizlik" yoluna girilmiştir. Bilimsel sosyalizmin yaşamsal öneme sahip olan ilkelerine, giderek farkına varılacak, durmadan yanlış yapmanın ve bir başka yanlışa sürüklenmenin özürü haline getirilen günah çıkarmalarla öğrenilecek kadar sıradanmışcasına bakıldığı ortaya çıkmıştır. Günah çıkarmaya dönüşen her "özeleştiri", her tasfiye, ilkesizliğin her belirtisi, gene bilimsel sosyalizm adına yola çıkıldığı hatırlanırsa, bilimsel sosyalist parti imajını kitlelerin gözünde aşındıran bir sonucu da birlikte getirmiştir. Türkiye İşçi Partisi'ne karşı subjektif ön yargılar bilimsel sosyalizme yönelen kadrolara empoze edilmiş, anti-TİP önyargılar körüklenmiştir.

Tüm bu olumsuzluklara karşın, ülkenin somut koşullarını değerlendiren, ve ortaya çıkartılan olumsuzlukların da üstesinden gelmek için işçi sınıfının politik birliği yolunda kararlılıkla mücadele eden Türkiye İşçi Partisi, TSİP'in geçirdiği sürecin olumlu yanını dikkate alıyor ve şunları belirterek TSİP'e birleşme çağrısında bulunuyordu: "Yürütülen birleşme görüşmelerinin başında da belirttiğimiz gibi, Partimiz Türkiye İşçi Partisi'nin başlattığı birleşme yolundaki bu girişimler, TSİP'in yaşadığı sürecin değerlendirilmesine dayanmaktaydı. TSİP'in kuruluşundan hemen sonra başlayan ve devam eden Partiniz içinde yeralan gelişmelerin, bunun sonucu varılan noktanın, birleşme görüşmelerine başlanabilmesi ve bunun olumlu sonuca ulaştırılabilmesi için asgari bir zemin olarak görüldüğünü yinelemek isteriz."

Ne var ki, TSİP yöneticilerinin bu süre içinde gelişen olumluluklarıı bir çırpıda silip atacak derecede olan ve ancak başlangıçtaki görüşlerine uygun olabilecek bir tutum ve eylem içine girdikleri görülmektedir. Bildikleri, duydukları, kimileri bilimsel sosyalist bile olmayan kişilere birer anket formu göndererek, "birliğin sağlanması konusundaku düşüncelerini almak" adına yeniden kendilerinin "birlik"çi ve Türkiye İşçi Partisi'nin birliğe karşı olduğu şeklindeki boş önyargıları anlamsız ve son derece yanlış bir biçimde körüklemekte oldukları görülmektedir. Böyle bir tutumun birliği oluşturmadaki anlamsızlığı gözönünde tutulursa, birliği oluşturmayı değil, seçimlerin yaklaştığı şu günlerde kendileri adına "sempati" toplamayı amaçladıkları ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan, Ankara'da TSİP'in 5. kuruluş yıldönümü kutlamak için yapılantoplantıdabilimsel sosyalist örgütlenme ve politik birlik konusunda kendilerine en son söz düşecek ya da hiç düşmeyecek kimileriyle açık oturumlar düzenliyor ve kendilerinin "birlikçi", Türkiye İşçi Partisi'nin ise birliğe karşı olduğunu yeniden kanıtlama heves ve çabalarına giriyorlardı. TSİP yöneticilerinin bu tür çabaları bunca olaydan, "özeleştiri"den, kendi içlerinde karşılıklı suçlama ve inkarlardan sonra yeniden başlangıçtaki yerlere dönme hevesi içinde olmalarıyla açıklanabilir. Bunca özeleştiriden sonra TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz şunları söyleyebilmektedir: "Kuruluşumuzdan bu yana geçen 5 yıl boyunca sağlam ideolojimiz, doğru politikamız ve bilimsel örgütlenmemiz, pek çok zorlu sınavdan başarı ile çıkmamızı ve bugünkü gelişkinlik seviyesine ulaşmamızı sağlamıştır" (BİRLİK Dergisi, sayı 17)

Şimdi de TSİP yöneticileri, "TİP ve TSİP'ten başka tüm sosyalistlerin katılacağı yeni bir Birleşik Parti'den sözediyorlar. Yani bir kez daha "sosyalizm içi" çizgilerin bir araya getirilmesinden..

Dünyanın hangi ülkesinde tüm taraflarının uzlaşacağı ortalama bir "ideoloji" üzerinde anlaşarak parti kurulmuştur? İşçi sınıfının bir tane bilimsel sosyalist ideolojisi vardır. Bu ideoloji kendini sosyalist sayanların bir araya gelmesiyle saptanamaz. TSİP yöneticilerinin bugün söyledikleri sözler, "kesin bir ideolojik birlik gereklidir" biçimindeki "özeleştiri"lerinden sonra, yeni bir "özeleştiri"yi göze almadıkları taktirde söylenecek sözler değildir. Bu sözler, işçi ve emekçi kitlelerin özlemlerini bir kalemde silip atmak ve bunları yok saymaktır. Bu sözler, bir kez daha birlik adına birliğin anlamını çarpıtmaktan başka hiçbir sonuç vermeyecek; bilimsel sosyalist birlik ve örgütlenme konusunda kendilerine en son söz düşecek olanları "hakem" kılma biçimindeki anlamsız girişimleri izleyen, en az bu girişimler kadar anlamsız sözler olmanın ötesine gidemeyecektir.

Ne var ki birlik sorunu da çözümsüz bırakılmayacaktır. Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın belirttiği gibi, "birlik sorunu ise bu planda veya başka planda mutlaka çözüme kavuşacak ve bugünkü durum mutlaka aşılacaktır"

NOT...

Ahlak!..

Dersine değil, temrinine bakalım... Adam partisinden istifa edip, düne kadar sövdüğü partiye giriyor, bu kez eski partisine sövmeye başlıyor. "Bir daha oraya dönmek mi, allah göstermesin" diyor. Ve ekliyor:

"- Beni satın almağa Türkiye'nin bütçesi yetmez..."

Adam sabah bakanlık makamına gidiyor, öğleyin istifa edip, o sabaha kadar karşısında olduğu cephe saflarına geçiyor. Sabah üyesi olduğu hükümete sövüyor akşam yemeğinde.

Adam istifa ediyor partisinden ve diyor ki "Kararım kişisel değil, ulusaldır..."

Türkiye'nin yıllarca önemli sandalyelerini ısıtmış bir siyaset müteahhiti partisinden ayrılmasın diye arkadaşına kartvizit yolluyor:

"- Ayrılma, 1981 seçimleri bana ait..."

Adam saflarına katılan siyaset hediyesini kamuoyuna tanıtırken "Arkadaşımız kıymetli bir devlet adamıdır, mesaisinden yararlanacağız" diyor...

Ve adam "Galiba ben öbür partiye geçecek gibiyim" diyor, borsa yükseltiyor.

Mersin kaynaklı şu haberi okuyalım: "Mersinli zengin iş adamlarının Ecevit hükümetinin bir an önce düşürülmesi için hiçbir fedakarlıktan çekinmeyeceklerini ve üzerlerine düşen her görevi yapmağa hazır olduklarını, Ankara'daki ilgililere bildirdikleri öğrenilmiştir.

Mersin'in bazı iş adamlarının bu amaçla keseninağzını sonuna kadar açtıkları ve çok gizli bir şekilde yürüttükleri kampanyada kullanılmak üzere ilk ağızda 50 milyon lira dolayında para topladıkları bildirilmektedir.

Bu konuda sızan haberlere göre, toplanan paranın 20 milyonluk bölümünün bir kurye ile Ankara'ya gönderilmesinden sonra ikinci bir kuryenin de özel bir araçla 30 milyon lira ile Mersin'den yola çıktığı ifade edilmektedir." Türkiye'de böyle bir haber için şehirlerarası telefon kullanılabiliyorsa, bu bile yeterlidir görünen manzara için.

Konya'lı sarrafların işi tatil ettiklerini, aralarında para topladıklarını duydunuz mu? Konya sarrafları herhalde bu parayı Ankara'daki politik temsilcilerinin oğullarının sünnet hediyesi için toplamamışlar. "Alın bu parayı, hükümeti düşürmek için harcayın" demişler...

Devlet dairelerinde, iş atölyelerinde, dolmuşta, kuyrukta bunlar konuşuluyorsa artık, bilin ki, bağırsağıyla beyni yer değiştiren burjuva siyasetinin kan dolaşımı, pardon, kanalizasyon boruları biraz patlamıştır.

Bu manzaraya bakıp, "efendim bunlar ahlâk dersi okumadılar, biliyorsunuz Ahlâk Dersi 1974'den beri okullarda okutuluyor" diyebilir misiniz?

"Kişisel değil ulusal" bir söz söylemek istiyorum:

"- Ahlâk dersi okumamış kimselere ahlâksız diyemeyiz..."

Ama ahlâkın bir sınıfı vardır. Sermayenin ahlâkı, emeğin ahlâkı. Tüketim ahlâkı, üretim ahlâkı. Burjuva ahlâkı, proleter ahlâkı. Kapitalist ahlâk, sosyalist ahlâk...

Onun için hiçbir burjuva siyasetçisi "ahlâksız" sayılmaz.

* * *

AP kurucularından İzmir'in tanınmış iş adamı Mehmet Yorgancıoğlu şöyle demiştir bir gün:

"- Süleyman bey bile bile verdi iktidarı CHP'ye. Süleyman Bey, iktidarı vermek istemeyecek de, siz ondan alacaksınız, hah... Para yoktu, ekonomi batağa gidiyordu, bıraktı..."

Çok mekanik bir yaklaşım gibi geliyor ama duruma bakılırsa "Süleyman Bey" artık herhalde almak istiyor iktidarı.

Kendi yapacağını CHP yapmış mıdır? Yapmıştır. Yaparken yıpranmış mıdır? Yıpranmıştır.

Bir yüzünde "taze para" öbür yüzünde "teslimiyet" yazılı parayı bulmuş mudur CHP? Aşağı yukarı.

Eh, bu parayı da Süleyman Demirel kullanmak istemektedir... Sorun bu değil midir?

Demirel iktidarı istiyor. Dengeyi kendi lehine çevirmek için de transfere ihtiyacı vardır.

Yol ve yöntemlerin biçim ve temizliği mi sizi tasalandırıyor?

Sermaye artı-değer'le nasıl beslenip büyürse, sermaye ahlâkı da o temel üzerine oturur. Sistemin tüm değerleri o temelden biçimlenir. Böyle maddi bir temele sahiptir ahlâk. "Ahlâksızlık" yoktur.

* * *

Söz sahne-i siyasetten açıldı, devam edelim:

"- TİP oyları bölecek, aman CHP' ye oy atın" denmiştir.

Bunu sade yurttaş söylediyse, yanılgı payıyla birlikte saygıdeğerdir.

"Ben sosyalistim, ben devrimciyim" dedikten sonra onun adına bunu söyledlyse bu da "ahlâksızlık" değildir!

Mart ayında İzmir meydanını Valilikten kapatıp, daha sonra İstanbul sıkıyönetimi "İstanbul'da asla" komutu verdiğinde "sıkıyönetim izin verseydi, İstanbul'da 1 Mayıs'ı kutlayacaktık" demek de "ahlâksızlık" değildir...

CHP garantörlüğünde hiçbir örgütsel, ilkesel sorumluluğa, disipline, riske, göreve girmeyeceksin, sorulduğunda "Ah bir 141-142 kalksa" diyeceksin. UDC sloganı satacaksın... Ahlâksızlık mıdır bu?

"Nerede hareket, orada bereket" goşizm çapaçulluğuyla "siyaset" yapacaksın, gittiğin yerde "TİP parlamentaristtir, pasifisttir" palavraları sıkacaksın, sonra da "CHP'ye evet" sandığına koşacaksın, 1 Mayıs'ta toz olacaksın! Neresindedir bunun "ahlaksızlık!..."

Bu protokoldan sonra ve uzun sözün kısası, ahlâksızlık yoktur. Ya kâr ahlâkı vardır, ya ter ahlâkı.

Vardır!...

FERHAT GÜN

Türkiye İşçi Partisi TS

"Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
Genel Yönetim Kurulu'na
İSTANBUL

"Partilerimiz arasında iş ve eylem birliği oluşturulmasını amaçladığınızı ileri sürdüğünüz 17 Mayıs 1979 tarihli mektubunuzu aldık.

Bilindiği üzere, Partimiz Türkiye İşçi Partisi, bundan sekiz ay önce Partilerimizin birleştirilmesi için sizlere bir öneri iletmişti. Partimizin ısrarlı ve içtenlikli girişimiyle başlayan birleşme görüşmelerinde bir hayli mesafe alınmış ve birleşmenin 1 Mayıs 1979'da sonuçlandırılması konusunda anlaşılmıştı. Daha sonra, görüşmelerin devamı için tarafınızdan yeni koşullar öne sürülmüş ve bu konuda sonuna kadar dayatmanız üzerine sonuçlanmak durumunda olan birleşme görüşmeleri tarafınızdan kesilmişti. Devamlı sürdürdüğümüz girişimlere, geliştirdiğimiz yeni önerilere rağmen, görüşmelere tekrar başlamanız sağlanamamıştı. 17 Mayıs 1979 tarihli mektubunuz ve öneriniz Merkez Yönetim Kurulu'muzda bu gelişmelerle beraber değerlendirilmiş ve aşağıdaki hususların tarafınıza bildirilmesi uygun görülmüştür.

I

Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin ve bu mücadelede anti-emperyalist ve anti-faşist güçlerin iş ve eylem birliğini sağlamanın, Partimizce yaşamsal değerde bir görev olarak ele alındığı bilinmektedir. Parti Programımızda yer alan görüşler, daha sonra 1. Büyük Kongre Kararları nın bir bölümü haline getirilen Merkez Yönetim Kurulu'muzun yayınladığı Demokrasi Bildirgesi, 1. Büyük Kongre Kararları'nın ilgili bölümünün tümü, Merkez Yönetim Kurulu'muzun Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez başlıklı bildirisi, 2. Büyük Kongre Kararları'nın ilgili bölümü, Partimizin bu konuya verdiği önemi gösteren ve şaşmaz ölçüt olan yaşamın her gün doğruladığı temel belgeler niteliğindedir.

Partimiz, bütün yönetim kademeleri ve örgüt birimleriyle, yukarıda kısaca anılan temel belgelerdeki ilke ve görüşler doğrultusunda emperyalizme ve faşizme karşı kararlı ve ısrarlı bir mücadelenin içinde bulunmaktadır. Partimiz, demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki baskıların kaldırılması, yeni kısıtlama ve sınırlamaların önlenerek demokratik hak ve özgürlüklerin daha da geliştirilmesi yolundaki mücadelenin bilinçli ve ilkeli takipçisidir. Türkiye İşçi Partisi'nin zaten kısıtlı olan demokrasiye yönelen ağır saldırılara karşı, varolan demokratik hak ve özgürlüklere kıskançlıkla sahip çıkarak, kazanılmış demokratik hakları en olumsuz koşullarda dahi fiilen kullanarak yürütülen ilkeli ve ödünsüz bir mücadelenin içinde olduğu da bilinmektedir.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi'nin, emperyalizme ve faşizme karşı yürütülen mücadelenin sınıfsal ve kitlesel düzeyde geliştirilmesine özellikle önem verdiğini tekrar belirtmek isteriz. Emperyalizmin ve faşizmin kaynaklandığı ve dayandığı sınıfsal güçleri gözden kaçırmanın veya bunları küçümsemenin, emperyalizme ve faşizme karşı yürütülen mücadelenin çıkmaz yollara saptırılarak başarısızlığa uğramasının temel nedeni olacağı açıktır. Başarının yolu, sınıfsal ve kitlesel düzeyde geliştirilecek bir mücadeleden, en geniş kitlelerin örgütlü birleşik hareketi ve direnişinin geliştirilip güçlendirilmesinden, tüm ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin etkinliğinin toplum yaşamının her alanında arttırılmasından geçmektedir. Sınıfsal ve kitlesel düzeyde geliştirilecek ve birlik olunabilecek tek bir örgütün, tek bir kişinin bile birlik ve dayanışma hareketinin dışında bırakılmamasının sağlandığı bir mücadele ancak başarıya ulaşabilir.

Sınıfsal ve kitlesel düzeyde geliştirilecek bu örgütlü mücadele, toplumsal ve siyasal koşullardan kaynaklanan çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Ama Partimiz, bu zorlukların üstesinden gelinebileceğinin ve gelindiğinin, zorluklar aşıla aşıla bu çetin yolda yürünebileceğinin ve yüründüğünün de bilincindedir.

"Emperyalizme ve faşizme karşı mücadele", "iş ve eylem birliği", "cephe örgütlenmesi" gibi konularda ülkemizde varolan kavram kargaşasının ve çarpıtmaların, demokratik güçlerin iş ve eylem birliğini grupsal varlık ve çıkarları korumanın bir aracı olarak görme eğilimlerinin olumsuzluğuna ve harekete getirdiği zararlara dikkat çekmeyi gerekli görmekteyiz.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, belirtilen konulardaki kavram kargaşasının ortadan kaldırılmasını ve çarpıtmaların etkisizleştirilmesini; emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin sınıfsal ve kitlesel düzeyde geliştirilmesi, iş ve eylem birliğinin sağlanması ve örgütlenmesi için çalışmanın ayrılmaz bir parçası saymakta, bunu mücadelenin başarıya ulaştırılmasında önemli unsurlardan biri olarak görmektedir. Türkiye İşçi Partisi, emperyalizme ve faşizme karşı mücadele alanında üzerine düşen görevleri bütün yönetim kademeleri ve örgüt birimleriyle güçlerini seferber ederek yerine getirmeye çalışırken, bu durumu dikkate almaya özen göstermekte, bunun gereklerini de yerine getirmeye ayrıca önem vermektedir.

"Aslolan, işçi sınıfının hareketidir. Bilimsel sosyalizmi, işçi sınıfının davasını gerçekten benimsemiş olanlar örgütlenme ve tekleşme sorunlarına işçi sınıfı hareketinin gerekleri açısından, bilimi açısından bakarlar."

II

Partimiz Türkiye İşçi Partisi'nin emperyalizme ve faşizme karşı mücadele ile bu mücadelede iş ve eylem birliğinin sağlanması konusundaki ilkeli ve bilimsel anlayışı, Partimizce bu konuya verilen önem, yazdığınız 17 Mayıs 1979 tarihli mektubun,

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ MERKEZ YÖNETİM KURULU ADINA GENEL SEKRETER NİHAT SARGIN TARAFINDAN TSİP GENEL YÖNETİM KURULUNA HİTABEN YAZILAN MEKTUP, 18 HAZİRAN GÜNÜ AYNI ANDA BASINA DA AÇIKLANDI.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ TARAFINDAN TSİP'E SEKİZ AY KADAR ÖNCE İLETİLEN BİRLEŞME ÖNERİSİNİ İZLEYEN GELİŞMELERİ DE ÖZETLEYEN MEKTUBUN TAM METNİNİ YAYINLIYORUZ.

anti-emperyalist, anti-faşist mücadele açısından, yukarıda belirtilen türden olumsuzluğun yeni bir örneğini oluşturduğunu belirtmemizi zorunlu kılmaktadır. Tekrar işaret edelim ki, emperyalizme ve faşizme karşı mücadele ile bu mücadelede iş ve eylem birliğinin sağlanması, sorumluluklar yükleyen ciddi bir uğraştır, böyle ele alınmak durumundadır. Bu uğraşın grupsal çıkarların korunmasına alet edilmemesi gerektiği gibi, aksi bir tutumun, grupsal çıkarlar uğruna kısa vadeli hesaplar içine girmenin, işçi sınıfımızın yaşamsal çıkarlarına kaçınılmaz olarak ters düşeceği açıktır.

Salt 14 Ekim'de yapılacak senato seçimlerine yönelik bir "manevra" olarak da değerlendirilebilecek ve kamuoyuna açıklanan 17 Mayıs 1979 tarihli mektubunuzla, Partilerimiz arasında çözülmesi gereken öncelikli sorunu, yani Partilerimizin birleştirilmesi sorununu gözardı etmek, onu gizlemek ve kamuoyunun dikkatlerini başka taraflara yöneltmek gayreti içine girmiş olduğunuz yine görülmektedir. Çünkü, 17 Mayıs 1979 tarihli mektubunuzun, en az sekiz ay önce yeni bir aşamaya ulaşmış ve Partilerimizin birleştirilmesi için çalışmaların başlatılması düzeyine yükselmiş olan Partilerimiz arasındaki ilişkilerden soyutlanarak ele alınamayacağını, sanırız sizler de kabul edersiniz.

III

Partimiz Türkiye İşçi Partisi birleşme sorununa öncelikle önem vermiş, bunu tarafınıza defalarca iletmiş ve birleşmeyi kolaylaştıracak bir tutumu titizlikle ve içtenlikle sürdürmüştür. Öte yandan, birlik konusunda ülkemizde yeralan olumsuz yaklaşımların, önerilen bilimsel sosyalizm dışı yöntemlerin, birlik sözünü dillerinden düşürmeyenlerin birlik konusunda nasıl engeller yarattıklarının sayısız örnekleri olduğu bilinmektedir. Genel Başkan Behice Boran arkadaşımızın TSİP'in 2. Kongresi'nde yaptığı konuşmada belirttiği üzere, "1971 öncesinde ve 1974' den beri birliğin çok sözü edil-

"Partimiz Türkiye İşçi Partisi'nin girişimleri ile başlayan birleşme görüşmelerinin ve çalışmaların, görüşmeler sırasında yapılan takvimin sonuna yaklaşılırken, birlik politikasına ters bir tutumla TSİP tarafından kesilmesinin yeni olumsuzluklar doğurduğu açıktır. Bununla beraber, bilimsel sosyalist hareketin bu yeni olumsuzluğu da mutlaka aşacağına güven duymak gerekir."

miştir. 'Sosyalist Kurultay' önerisi tekrar tekrar ileri sürülmüş, savunulmuştur. Ama bütün bu davranışlarda 'pazarlık etme', karşısındakilerden olabildiğince 'ödünler koparma' düşüncesi tavrı egemen olmuştur. Birliği oluşturmanın ve gerçekleştirmenin gerçek koşulları yöntemleri nedir anlamadan, bir yandan birlik sözü edilip savunulmuş, öte yandan birliğin gerçekleştirilebilmesini olanaksızlaştıran davranışlara girilmiş, olumsuz bir ortam yaratılmıştır. Zaman zaman ideolojik mücadelenin yerini kaba kuvvet saldırıları, dövüşler almış ve ideolojik mücadele genellikle eleştiri düzeyini çok aşıp küfürleşmeye, yalan, iftira, tahrif yollarıyla karşısındakini alt etme çabalarına dönüşmüştür. 'Benden olmayan bana karşıdır' ve 'amaçlar kullanılan araçları mübah kılar' sözde kuralı ile kendinden olmayanları yere çalmak için her yol ve yöntem kullanılmaya kalkışılmıştır."

Buna karşılık, işçi sınıfımızın ve bilimsel sosyalist hareketin kısa ve uzun vadeli çıkarları ile bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin gerekleri daima gözeten ve sadece sözünü etmek yerine birlik konusunda ve yolunda somut adımların atılmasını amaçlayan bir politika yürüt-

mek, ilkeli ve içtenlikli olmak, Partimizin üzerinde titizlikle durduğu bir konu olmuştur ve olmaktadır. Aksi tutumlarla karşı karşıya kalınsa da, ortaya çıkan veya çıkarılan engel ve zorlukların aşılacağı inancı sürekli korunmuş ve korunmaktadır. Yine Genel Başkan Behice Boran arkadaşımızın TSİP 2. Kongresi'nde belirttiği gibi, "Türkiye İşçi Partisi, ideolojik mücadele diye, sol kanat içinde, tanımla(nan) türden bir çekişmeye girmekten her zaman özenle kaçınmıştır. Böylece diyalog kurabilmenin, koşulları oluşunca birliği gerçekleştirebilmenin yollarını açık tutmuştur."

İşçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan ve 1960'tan sonra hız ve ağırlık kazanan bilimsel sosyalist hareketinin yürütücüsü olan Partimiz Türkiye İşçi Partisi'nin bundan sekiz ay önce TSİP'le birleşmek için başlattığı içtenlikli ve ısrarlı girişimlerin yukarıda belirtilen anlayışın ve politikanın somut bir ifadesi olduğunu tekrarlamak isteriz. Bu girişimlerimiz sonucu ve Genel Sekreter Nihat Sargın arkadaşımızın TSİP Genel Başkanı Sayın Ahmet Kaçmaz'la 1978 Kasım ayı başında yaptığı görüşme, bu görüşmede tarafınıza iletilen birleşme görüşmelerinin başlatılması önerimiz, bu önerimiz üzerine başlayan görüşmeler, Partimiz Türkiye İşçi Partisi tarafından, işçi sınıfımızın ve sosyalizmin yüksek çıkarlarına uygun ve olumlu adımlar olarak değerlendirilmiştir.

Yürütülen birleşme görüşmelerinin başında da belirttiğimiz gibi, Partimiz Türkiye İşçi Partisi'nin başlattığı birleşme yolundaki bu girişimler, TSİP'in yaşadığı sürecin değerlendirilmesine dayanmaktaydı. TSİP'in kuruluşundan hemen sonra başlayan ve devam eden Partiniz içinde yeralan gelişmelerin, bunun sonucu varılan noktanın, birleşme görüşmelerine başlanabilmesi ve bunun olumlu bir sonuca ulaştırılabilmesi için asgari bir zemin olarak görüldüğünü yinelemek isteriz.

Gerçekten de, TSİP'in kuruluş öncesi hazırlıklarında doğru olmayan ve bizatihi TSİP'i de

İP'i birleşmeye çağırıyor

güçsüzleştiren yöntemlerin kendini göstermesi; "öncelik alma" aceleciliğiyle, parti kurma hazırlık çalışmalarının, örneğin 1974 genel affından çok kısa bir süre önce aniden kesilerek kuruluşa geçilmesi; hazırlıkları yürütenlerin Hikmet Kıvılcımlı'nın bilimsel sosyalizm dışı görüşlerini esas alan ideolojik seçmeleri; bu "ideolojinin" parti programına ve politikasına damgasını vurması; partiyi ideolojik ayrılıkları olan hiziplerin birliği olarak ele almak gibi bilimsel sosyalizm dışı bir örgüt anlayışına sahip olunması; "sosyalist birlik", "anti-faşist birlik" adına bilimsel sosyalizm dışı ideolojilerin temsilcileri "parti"lerle "sosyalist büro" oluşturulması girişimleri örgütlü politik mücadelenin bütünselliği konusundaki çarpık anlayışların uzun süre parti içinde etkin olması gibi olumsuzlukları hatırlatmak uygun olacaktır.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, TSİP'in kuruluşundan sonra yaşamakta olduğu ve belli başlı dört grubun partiden uzaklaşması veya uzaklaştırılmasını da kapsayan süreci, ülkenin ve sosyalist hareketin karşı karşıya bulunduğu sorunlar ve görevlerle birlikte değerlendirmiş ve bu gelişmeleri birliğin koşullarının oluşması bakımından asgari olumlu gelişmeler olarak kabul etmiştir.

Böyle bir değerlendirme ile ve Partimiz Türkiye İşçi Partisi'nin girişimleriyle başlayan birleşme görüşmelerinin olumlu bir gelişme göstermesi, Genel Başkan Behice Boran arkadaşımızın TSİP 2. Kongresi'ne katılarak bir konuşma yapması sonucunu da vermiş; ve yetkili heyetlerin her biraraya gelmelerinde, MDD ve UDD tezlerinin geçersizliği, Türkiye için tek bir devrim sürecinin söz konusu olması gibi ortak görüşleri, "ulusal sorun" konusundaki ortak anlayışları da içeren ideolojik, politik, örgütsel plandaki ortak noktaların ve uyumların ortaya çıkması, taraflarca memnunlukla karşılanmış ve ifade edilmiştir. Her iki Parti yetkili organlarının onayları ve yönlendirmeleri altında yapılan görüşmelerin böyle olumlu bir seyir izlemesi, görüşme ve birleşme çalışmalarının bir takvime bağlanmasını da olanaklı kılmış ve 14 Ekim Seçimleri de dikkate alınarak, hukuki işlemler dahil, birleşmenin yapılan takvim uyarınca 1 Mayıs'ta tamamlanması öngörülmüştür. Partilerimiz, yapılan görüşmelerin, Türkiye ve Dünya değerlendirmesinde, üzerinde birleşilen ve uyum içinde olunan ortak noktaların, birleşmeyi gerçekleştirecek düzeye eriştiğini kıvançla kabul ederek, 1 Mayıs 1979'da kesin sonuca ulaşmak ve birleşmeyi dünya işçi sınıfının birlik, mücadele, dayanışma gününde Türkiye ve Dünya işçi sınıfına armağan etmek düşüncesinde birleşmişlerdi.

Ne var ki, genel olarak bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin, bu kapsam içinde özel olarak emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin de, geliştirilip güçlendirilmesine büyük bir ivme kazandıracak birleşme çalışmalarının sonuçlandırılması TSİP tarafından engellenmiş bulunmaktadır. Partilerimizin karşılıklı onayı ile yapılan takvimin sonuna çok az bir zaman kalmışken, görüşmelerin başlangıcında söz konusu olmayan bir konu görüşmelerin devamı için TSİP tarafından bir "önkoşul" haline getirilmiştir. Sonuçta "önemli veya önemsiz ve hangi konuda olursa olsun önce iki partinin 'ortak açıklama' yapması" şeklinde dönüşen ve bu haliyle iyice anlamsızlaşan bir konuyu olumlu sona hızla yaklaşan birleşme görüşmelerinin devamı için bir "önkoşul" haline getirmeniz ve bu dayatmada ısrar ederek birleşme görüşmelerini kesmeniz biçimindeki son anda ortaya çıkan tutumunuzla, öngörülen takvim uyarınca gerçekleşecek ve sosyalist hareket için değerli olan bir olanağı ortadan kaldırmış oldunuz.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, TSİP yöneticileri tarafından yaratılan bu olumsuzluğun giderilmesi ve birleşme görüşmelerinin tekrar başlatılarak yapılan takvimde belirlenen süre içinde sonuçlandırılması için sonuna kadar çaba sarfetmeyi, bu yönde devamlı girişimlerde bulunmayı, doğan tıkanıklığı ortadan kaldırabilecek çözüm önerilerini sürekli geliştirmeyi, işçi sınıfınızın bilimsel sosyalist politik örgütü olmanın sorumluluğu ile kendine görev bilmiş ve böyle davranmıştır.

İşçi sınıfı mücadelesinin gerek ve çıkarlarına ters olumsuz tutumunuzun nedenlerini saptamak zor değildir. Genel Başkan Behice Boran arkadaşımızın TSİP 2. Kongresi'nde yaptığı konuşmada belirttiği gibi, "İşçi sınıfının politik hareketinin tekleşmesi veya birliği sorunu, herşeyden önce bir bilimsel tesbit ve o tesbiti fikir namusu ve açık yüreklilikle kabul etmek, o tesbit üzerinde anlaşmak, birleşmektir. İşte bu noktada, grupçu davranışlara saplanıp saplanmamak, 'dükkancılık edip etmemek', 'geri basıyor mu derler', 'işleri yürütemedi mi derler' gibi vesveselere kapılıp kapılmamak kendini açığa vurur. Aslolan, işçi sınıfının hareketidir. Bilimsel sosyalizmi, işçi sınıfının davasını gerçekten benimsemiş olanlar örgütlenme ve tekleşme sorunlarına işçi sınıfı hareketinin gerekleri açısından, bilimi açısından bakarlar".

"Partimiz Türkiye İşçi Partisi, sizlerin, birleşmeyi geciktiren nedenleri ortadan kaldıracağınıza, kimi sübjektif değerlendirmeleri geri plana itebilmeyi işçi sınıfı mücadelesinin yüksek çıkarlarının gerektirdiği bir tutum olarak ele alacağınıza ve bu sübjektif engelleri aşacağınıza, inanmak istiyor."

Böyle bir yaklaşımın tarafınızdan, en azından şimdilik, benimsenemediği, buna karşılık, TSİP'in kuruluşunda sahip olunan ve ilk kongresinde "antimarksist" bulunarak red edilen Parti programınıza esas olan ideolojinin kalıntılarının, Türkiye İşçi Partisi hakkındaki sübjektif değerlendirmelerde ağır bastığını belirtmek gerekmektedir.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi' nin girişimleri ile başlayan birleşme görüşmelerinin ve çalışmalarının, görüşmeler sırasında yapılan takvimin sonuna yaklaşırken, birlik politikasına ters bir tutumla TSİP tarafından kesilmesinin yeni olumsuzluklar doğurduğu açıktır. Bununla beraber, bilimsel sosyalist hareketin bu yeni olumsuzluğu da mutlaka aşacağına güven duymak gerekir.

IV

Yukarıda da belirttiğimiz gibi 17 Mayıs 1979 tarihli mektubunuzu ve "iş ve eylem birliği" önerinizi bütün bu gelişmelerle birlikte değerlendirmek zorunludur. Ve üzülerek belirtmek isteriz ki, birleşme görüşmelerinde ortaya çıkan "kısa vadeli hesaplara dayanan grupçu eğilimler" bu mektubunuzun da yazılmasına yine ağırlıkla etken olmuştur. Mektubunuz ve öneriniz, Partilerimizin birleştirilmesi için ısrarlı ve içtenlikli girişimlerimizle başlayan çalışmaların engellenmesi ve durdurulması sonucunu doğuran ve sorunun özünü kavramak veya kabul etmek yerine kısa vadeli grupsal çıkar ve hesapların hakim olduğu içtenlikten uzak tutumunuzun başka bir düzeyde kendini ortaya koymasının yeni bir örneği olarak değerlendirilmektedir.

Bu yanlış tutumunuzun ve bunun yeni bir örneği olan "iş ve eylem birliği" önerinizin, doğrudan iş ve eylem birliği için de artan olumsuzluklar getirdiği söylenmek durumundadır. Emperyalizme ve faşizme karşı mücadele ve bu mücadelede iş ve eylem birliğinin sağlanması, sınıfsal ve kitlesel düzeyde birleşik mücadelenin güçlendirilmesi ve örgütlenmesi uğraşıyla çelişen, daha da ötesi bu mücadeleyi "seçim propagandası"nın bir aleti olarak görme eğilimini taşıyan bu tür yanlış ve zararlı yöntemlerin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi saflarından söküllüp atılması gerektiğini belirtmek ve bundan vazgeçileceğini ummak istiyoruz.

V

Sayın Kurul Üyeleri,

Ülkemiz sınıf mücadelesinin hızla şiddetlendiği koşullar içinde bulunmaktadır. Bu durumun görülmesi, sadece görülmesi değil, bunun gereklerinin yerine getirilmesi, her zamandan çok önem kazanmaktadır.

Emperyalizm, büyük burjuvazi ve büyük toprak sahipleri, ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımdan çıkış yolunu; işçi sınıfımızın ve geniş emekçi kitlelerin kazanılmış ekonomik-demokratik haklarına göz dikmekte, bunalımların maliyetini işçi-emekçi kitlelerin üzerine yıkmakta, gücü yettiğinde zaten kısıtlı olan demokrasiye toptan paydos demenin karanlık planlarını adım adım yürürlüğe koymakta, bu karanlık emellerini kitlelerin yönelişini sosyal demokrasiyle sınırlı tutma çabasıyla birleştirmekte, bunun için de bilimsel sosyalist hareketin demokratik toplumsal muhalefetin odağını oluşturmasını yine elinden geldiğince önlemeye çalışmakta görüyor. Kullandıkları terminoloji ne olursa olsun, kendilerini nasıl sıfatlandırırlarsa sıfatlandırsınlar, bilimsel sosyalizm dışı sapkın akımların tümünün nesnel olarak emperyalizm ve büyük burjuvaziye hizmet ettiği biliniyor.

İşçi sınıfımızın ilerici sendikal hareketi DİSK içinde 1971 sonrasında başlatılan, 1975'ten sonra yeni bir boyut kazanan ve hâlâ sürdürülen "operasyonlar", kitle örgütlerinin bölünüp, parçalanma sürecine sokulması ve etkinliklerinin ortadan kaldırılması yolundaki saldırılar, "solun bölünmüşlüğü" propagandasını sürekli canlı tutmaya yönelik girişimler ve bu yönde tezgahlanan oyunlar, bunların hepsi, emperyalizmin ve büyük burjuvazinin şiddetlenen sınıf mücadelesi koşullarında bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini alt etmeye, onu boğmaya yönelik planlarının su yüzüne çıkmış göstergeleridir.

Sınıf çelişkilerinin iyice şiddetlendiği, sınıf mücadelesinin daha da keskinleştiği koşullarda, işçi sınıfının devrimci mücadelesinin doğru hedeflere kararlılıkla ve maharetle yönlendirilmesi ve örgütlenmesi, yani öncülük görevinin eksiksiz ve yanlışsız yerine getirilmesi, özel bir önem kazanmaktadır. Sınıf mücadelesinin çok daha geniş kapsamda odaklandığı belli olaylarda, sınıfsal güçlerin tam tamına karşı karşıya geldiği belli anlarda ve dönemeç noktalarında, bilimsel sosyalist politik öncünün ideolojik, politik, örgütsel tutarlılığı ve gücü, egemen sınıfların en azından geriletilmelerinde, tezgahlanan oyunların bozulmasında ve saldırıların püskürtülmesinde tayin edici olmaktadır, olacaktır.

Sayın Kurul Üyeleri,

Sizleri, Partinizi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist politik örgütünün daha da güçlendirilmesine katkıda bulunmaya çağırıyoruz!

Bir yandan ülkenin ve sosyalist hareketin karşı karşıya olduğu sorun ve görevleri, diğer yandan yapılan birleşme görüşmelerinin, Türkiye ve Dünya değerlendirmelerindeki ortak noktaları birleşmeyi gerçekleştirecek düzeye eriştirdiğini dikkate alan Partimiz Türkiye İşçi Partisi, 17 Mayıs 1979 tarihli mektubunuza cevap olarak Partilerimizin süratle birleştirilmesi önerisi tekrarlar.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, sizleri, işçi sınıfı mücadelesinin çıkarlarının gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak Türkiye İşçi Partisi'nin örgütsel varlığı içinde ve temel politik çizgisi etrafında birleşmeye çağırır.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, başlatılan birleşme görüşmelerinin daha sonra tarafınızdan yarıda bırakılmasının getirdiği yeni olumsuzluğu mutlaka ortadan kaldırmak ve Partilerimizin birleştirilmesini mutlaka sağlamak azminde olduğunu; bunun işçi sınıfının politik mücadelesinin çıkarlarının gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak "dayanışma ve beraberlik" içinde gerçekleştirilmesini arzu ettiğini belirtmek ister.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, sizlerin, birleşmeyi geciktiren nedenleri ortadan kaldıracağınıza, kimi sübjektif değerlendirmeleri geri plana itebilmeyi işçi sınıfı mücadelesinin yüksek çıkarlarının gerektirdiği bir tutum olarak ele alacağınıza ve bu sübjektif engelleri aşacağınıza, inanmak istiyor.

Yaşasın işçi sınıfının ulusal ve uluslararası birliği!

Yaşasın bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelemiz!

Saygılarımızla,

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
MERKEZ YÖNETİM KURULU
ADINA

NİHAT SARGIN
GENEL SEKRETER

TSİP 1974'e geri dönüyor

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu gönderdiği 18 Haziran 1979 tarihli mektupla TSİP'e birleşme önerisini tekrarladı. Aynı gün basın bülteni ekinde broşür olarak basına da açıklanan bu mektup YÜRÜYÜŞ'ün diğer sayfalarında yer alıyor. TSİP, Türkiye İşçi Partisi'ne daha önce gönderdiği bir mektupla "iş ve eylem birliği"nin sağlanmasını amaçladığını ileri sürmüştü. TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun gönderdiği 18 Haziran 1979 tarihli mektupta ise TSİP'e cevap verilmekte ve birleşme önerisi tekrarlanmakta.

TSİP'in "iş ve eylem birliği" önerisinin hangi amaçla yapıldığı böylece açıklıkla ortaya çıkmış oldu. Bunu, TİP'in ısrarlı girişimleriyle sekiz ay önce başlatılan birleşme görüşmeleri ve bu görüşmelerin TSİP tarafından nasıl yarıda bırakılıp engellendiğine ait açıklamaları da içeren TİP Merkez Yönetim Kurulu mektubu sağladı. TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun cevap mektubunda TSİP'in "iş ve eylem birliği" önerisi, "14 Ekim'de yapılacak senato seçimlerine yönelik bir *manevra* olarak" değerlendiriliyor ve "Emperyalizme ve faşizme karşı mücadele ve mücadelede iş ve eylem birliğinin sağlanması, sınıfsal ve kitlesel düzeyde birleşik mücadelenin güçlendirilmesi ve örgütlenmesi uğraşıyla çelişen, daha da ötesi bu mücadeleyi 'seçim propagandası'nın bir aleti olarak görme eğilimini taşıyan bu tür yanlış ve zararlı yöntemlerin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi saflarından sökülüp atılması gerektiği" belirtiliyordu.

KAÇMAZ'IN BASIN TOPLANTISI VE GERÇEKLER

TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun TSİP'e gönderdiği mektup ve birleşme önerisi üzerine TSİP Genel Başkanı ertesi gün bir basın toplantısı düzenledi. Kaçmaz yaptığı basın toplantısında TSİP Genel Yönetim Kurulu'na gönderilen mektuba cevaplar verdi ve açıklamalarında "malum" yöntemlere bol bol başvurmaktan geri kalmadı. 1974 öncesi ve kısmen de sonrası sık sık başvurulan bu yöntemlere TİP Genel Başkanı Behice Boran 1978 Aralık'ında toplanan TSİP 2. Kongresi'nde yaptığı konuşmada dikkati çekmiş bulunuyordu. Bu yöntemler "yalan, iftira, tahrif yollarına" başvurmak olarak Kaçmaz'ın açıklamasında kendini tekrar ortaya koydu ve su yüzüne çıktı. TSİP yöneticilerinin birlik anlayışındaki yanlışların, zaafların ve içtenliksiz tutumların onları bu tür yöntemleri kullanmak zorunda bıraktığı anlaşılıyordu.

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu'nun TSİP Genel Yönetim Kurulu'na gönderdiği mektupta şu açıklama yapılmıştı: "... genel olarak bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin, bu kapsam içinde özel olarak emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin de, geliştirilip güçlendirilmesine büyük bir ivme kazandıracak birleşme çalışmalarının sonuçlandırılması, TSİP tarafından engellenmiş bulunmaktadır. Partilerimizin karşılıklı onayı ile yapılan takvimin sonuna çok az bir zaman kalmışken, *görüşmelerin başlangıcında söz konusu olmayan* bir konu, görüşmelerin devamı için TSİP tarafından 'önkoşul' haline getirilmiştir. Sonuçta 'önemli veya önemsiz ve hangi konuda olursa olsun *önce* iki partinin 'ortak açıklama' yapması' şekline dönüşen ve bu haliyle iyice anlamsızlaşan bir konuyu, olumlu sona hızla yaklaşan birleşme görüşmelerinin devamı için bir 'önkoşul' haline getirmeniz ve bu dayatmada ısrar ederek birleşme görüşmelerini kesmeniz biçiminde son anda ortaya çıkan tutumunuzla, öngörülen takvim uyarınca gerçekleşecek ve sosyalist hareket için değerli olan bir olanağı ortadan kaldırmış oldunuz."

Buna karşılık TSİP Genel Başkanı Kaçmaz yaptığı basın toplantısında birleşme görüşmelerinin "Nisan ayında TSİP'in TİP'e katılmasını öneren protokolü, görüşmelerin devamı için koşul olarak getirmesi" üzerine TİP tarafından kesildiğini iddia etti.

Kaçmaz'ın sözlerinin gerçek olmadığı bir kaç gün sonra açığa çıktı. TİP Genel Sekreteri Sargın'ın 24.6.1979 tarihinde yaptığı basın toplantısında söyledikleri ve basına fotokopileri dağıtılan iki parti arasında daha önce yapılan yazışmalar, gerçek durumu kesin olarak tescil etti. Kendi partisinin genel sekreterine yazılan ve cevaplarında yine kendi genel sekreterinin imzası olan mektuplar Kaçmaz'ı yalanlıyor ve görüşmelerin TSİP tarafından nasıl yarıda bırakıldığını ve birleşme çalışmalarının olumlu sona yaklaşırken TSİP tarafından nasıl engellendiğini ortaya koyuyordu. Kaçmaz'ın konuşmasında andığı protokol örneği, görüşmelerin TSİP tarafından yarıda bırakılmasından bir ay sonra hazırlanmıştı ve TSİP'in yarattığı tıkanıklığın aşılması ve birleşmenin sonuçlandırılması için geliştirilmiş son bir öneri niteliğindeydi.

BİRLEŞME GÖRÜŞMELERİNİN GELİŞİMİ

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın yaptığı basın toplantısında söylediklerinden ve basına dağıtılan yazıların örneklerinden birleşme görüşmelerinin şöyle geliştiği ortaya çıkıyordu.

İşçi sınıfının bilimsel sosyalist çizgisi tektir ve uzlaşmalarla saptanamaz.

Türkiye İşçi Partisi 1978 Kasım'ında TSİP'e başvurarak partilerin birleştirilmesi önerisini iletti. TİP'in ısrarlı girişimleri sonucu her iki taraf heyetleri tarafından yürütülen birleşme görüşmeleri başlatıldı. Görüşmelerin hızla olumlu bir şekilde gelişmesi üzerine birleşme görüşmeleri ve çalışmalarının bir takvime bağlanması olanaklı oldu. Bu arada TSİP, TİP'e başvurdu ve faşist terör ve tehdidin artması, K.Maraş olaylarının meydana gelmesi, sıkıyönetimin ilan edilmesi gibi önemli olayların ortaya çıktığı, bunun için de iki parti arasında yapılacak ortak antifaşist çalışmalar olduğu belirtildi. Bu öneri üzerine Türkiye İşçi Partisi, Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez başlıklı bildirinin ilkeleri çerçevesinde yerel örgütlerin bu çalışmaları yürüttüklerini, bunların örnekleri olduğunu ve bunların devam ettirileceğini bildirdi. Böylece TSİP'in gerekçelerden biri olarak ileri sürdüğü yerel örgütlerdeki dostluk ilişkilerinin yoldaşlık ilişkileri düzeyine yükseltilmesi yolunda da adımlar atılacak, bu da sağlanacaktı. Ne var ki, bu, TSİP tarafından yeterli görülmedi. Örneğin ortak bir yayın çıkarılması gibi işler de yapılmalıydı. Bu öneriler giderek "hangi konuda olursa olsun, önemli veya önemsiz, iki parti ortak bir açıklama yapsın"şekline dönüştü ve iyice anlamsızlaştı. Ve 1979 Mart ayı başında TSİP bu konuyu, bir hayli mesafe alınmış birleşme görüşmelerinin devamı için bir "önkoşul" haline getirdi. Ya bu iş yapılırdı, ya da TSİP görüşmelere devam etmeme kararı almıştı. Birleşme görüşmeleri başlarken böyle bir "önkoşul" yokken, görüşmeler ilerlemiş, birleşme çalışmalarının takvimi yapılmış, 1 Mayıs'ta birleşmenin hukuksal işlemler dahil sonuçlandırılması ve tamamlanması öngörülmüş iken, ortaya bir "önkoşul" çıkıyor ve TSİP bu dayatmasında sonuna kadar direterek görüşmeleri yarıda kesiyordu.

Görüşmelerin devamı için TSİP'ten bir cevap gelmemesi üzerine TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın 19.3.1979'da TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu'na bir mektup gönderiyor ve görüşmelerin tekrar başlamasını sağlamak için kendisiyle görüşmek istediğini teyiden belirtiyordu. Sargın'ın yazdığı mektupta şöyle deniyordu:

"Gerçekten, her iki partinin dünya ve Türkiye'yi değerlendirişi, önümüzdeki dönem için öngörülen hedefler ve görevimiz ile parti yapılarını belirleyen temel belgeler üzerinde yapılan görüşmeler, azımsanamıyacak ölçüde ortak noktanın varlığını ortaya koymuştur. O kadar ki, görüşmelerin sonuçlandırılması için belli bir süre konmuş, süre sonrası yapılacak işler tasarlanmış, buna göre takvim hazırlanıp görüşme günleri ve içerikleri de saptanmıştır.

Ancak, önce kongremiz dolayısıyla bir görüşme gününün ertelenme zorunda kalınması, daha sonra da tarafınızca ileri sürülen yeni koşullar dolayısıyla yapılan gündem dışı görüşme, bu takvimde gecikmeye neden olmuş bulunuyor. Son görüşmemizde sözlü olarak belirttiğimiz üzere, olumlu bir gelişme içinde bulunduğu her iki tarafça da kabul edilen görüşmelerin sürdürülerek, daha önce belirlenen süre içinde tamamlanabilmesi için, görüşme sayı ve saatlerinin de çoğaltılmasını önermekteyiz. Olumlu olacağını umduğumuz ve beklediğimiz yanıtınıza göre, kalınan noktadan yeniden görüşmelere devam için yer ve gün saptamak üzere, uygun göreceğiniz herhangi bir biçimde sizinle bizzat temasa geçmeye hazır olduğumu teyiden belirtmek isterim."

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın "bizzat temasa geçmeye" hazır olduğunu teyiden belirttiği yazısına, böyle bir görüşme olanağı sağlamak yerine yazıyla cevap verme yoluna gidiliyor ve TSİP Genel Sekreteri'nin 19.3.1979 günlü, 23.3.1979'da TİP'e ulaştırılan cevabi yazısında, daha önce ileri sürdükleri görüşler tekrarlanarak şöyle deniyordu: "... Bu nedenle, Partimiz, demokrasi alanında işbirliği sağlanamadığı takdirde sosyalist birlik görüşmelerinin de sağlıklı bir zeminde ilerleyemeyeceği ve istenilen sonuca ulaşamayacağı tesbitiyle, ortak çalışma önerimizi 6 Şubat 1979 tarihli toplantıda yeniden dikkatinize sundu ve görüşmelerin devamı için yetkili organlarınızın işbirliği konusunda olumlu bir karar almasını dilediğini belirtti... Kongre'nizden sonra Parti heyetlerimizin 7 Mart 1979 tarihinde yaptığı ortak toplantıda, işbirliği sorununu yeniden tartıştık. Bu konuda tarafların görüş ve kararlarının değişmediği görüldü. Karşılıklı ikna çabalarının olumlu sonuca ulaşamaması nedeniyle görüşmeler o tarihten itibaren kesilmiş bulunuyor."

Yani görüşmelerin 7 Mart 1979 tarihinde kesilmiş olduğu TSİP Genel Sekreteri'nin altında imzası olan bu mektupta belirtiliyordu. Ama aynı partinin Genel Başkanı olan Ahmet Kaçmaz üç ay sonra yaptığı basın toplantısında görüşmelerin TİP tarafından getirilen protokol sonucu ve bunun kabulünün koşul haline getirilmesi sonucu kesildiğini söylüyordu.

"Sosyalist hareketin birliği doğrultusunda ve partilerimizin birleşmesi amacıyla yapılan görüşmelerin kesilmesinden sonra, görüşmelerin yeniden başlaması

İşçi sınıfının birliği görevi, ilkeli ve sorumlu bir bakış açısını gerektiriyor.

ve sıklaştırılması için mektubunuzda dile getirdiğiniz öneri nedeniyle, sorunun çözümü için Partimizin öngördüğü noktaları vurgulama gereğini duymaktayız" şeklinde başlayan ve heyetlerin yaptıkları birleşme görüşmelerinin kesilmesine neden olan önerinin tekrarlandığı TSİP Genel Sekreteri'nin yazısı üzerine görüşmelerin tekrar başlamasını sağlamak ve TSİP'i bu dayatmasından vazgeçirmek için TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın 29.3.1979'da tekrar bir yazı gönderdi. TSİP'in birleşme görüşmelerine devam için "önkoşul" haline getirdiği önerisi ve tutumu hakkında bu mektupta şöyle deniyordu.

TSİP GENEL BAŞKANI KAÇMAZ'IN, BİRLEŞME GÖRÜŞMELERİNİN NİSAN AYINDA TİP TARAFINDAN YAPILAN ARA PROTOKOL ÖNERİSİ ÜZERİNE KESİLDİĞİ İDDİASINI, TSİP GENEL SEKRETERİ YUSUFOĞLU'NUN 19 MART TARİHLİ MEKTUBU YALANLIYOR

"Bu konuları, görüşmelerimiz sırasında sözlü olarak uzun boylu tartışmış ve yanıtlamıştık. Kısaca özetlersek, daha Genel Başkanımızın sayın Ahmet Kaçmaz'la görüşmesinde açıklıkla belirttiği üzere, her iki konunun düzeyleri birbirinden çok farklıdır. Çok daha üst düzeyde bir birlik için yapılan görüşmeler olumlu yolda uzun bir ilerleme kaydetmiş ve belirli bir aşamaya ulaşmışken, alt düzeyde bir birliktelik için ısrara ve bunu diğerinin önüne koymaya, önce gerek yoktur. İkinci olarak, yürütülen görüşmeler belli bir takvime bağlanmış ve kesin olumlu sonucun alınması için takvimin tamamlanacağı tarih olarak 1 Mayıs 1979 gibi çok yakın bir gün saptanmıştır. Görüşmelerin tarafınızdan durdurulduğu tarih, hatta istenirse Genel Başkanınız sayın Ahmet Kaçmaz'ın Genel Başkanımızla görüşme önerisi tarihi esas alınmış olsun, her iki tarih ile 1 Mayıs arasında çok kısa bir süre kalmaktadır. Bu süre, iyi değerlendirildiği ve istenilen olumlu sonuca varıldığı takdirde kadroların yakınlaşması gibi diğer yan sorunların tümü, çok kısa zamanda ve bugünkü belirsiz duruma oranla açık ve kesin olarak olumlu çözüme kavuşmuş olacaktı.

Diğer yandan, üst düzeydeki sosyalist birlik sorununun olumlu çözüme ulaştırılmış olmasından sonra, demokrasi mücadelesinde de müştereken çok daha ileri adımlar atılabilecek, örneğin bu mücadelede yer alabilecek kuruluş ve kişilere yapılacak bir çağrı, iki ayrı parti olarak, yani bilimsel sosyalist zeminde iki ayrı siyasi kuruluş olmanın nesnel olumsuzluğunu içinde taşıyarak yapılacak ortak bir çağrıdan çok daha etkin ve sonuç alıcı olacaktı. Ayrıca, "bölünmüşlük" savlarının, dışımızdakilerce durmadan yinelendiği bir ortamda en üst düzeyde birliğin gerçekleştirilebilmiş olmasının yaratacağı olumlu büyük etki, alt düzeydeki yakınlaşmaların ve birlikteliklerin açıklanmasıyla aşındırılmış da olmayacaktı. Oysa bu psikolojik etkinin, içinde bulunduğumuz ortamda diğerleriyle birlikte doğrudan demokrasi mücadelesindeki olumlu katkısı da herhalde yadsınmama veya gözardı edilmeme durumundadır.

O halde, aslolan sosyalist birlik bakımından olsun, buna bağlı ve bağımlı güncel görev demokrasi mücadelesi bakımından olsun, asıl kazanım, hazırlanan takvime bağlı olarak görüşmelerin ivedilikle sürdürülüp bir an önce olumlu sonuca ulaşılmasındadır. Her iki açıdan da nesnel olarak önümüzde duran ilk görev budur ve bu görev herhangi bir nedenle savsaklanamaz.

Oysa mektubunuzda, yukarda belirtildiği üzere, bir süredir sürdürülen ve olumlu geliştiği taraflarca da çok kez yinelenen görüşmelerimize, kesin olumlu sonuca çok yaklaşıldığı bir sırada, tarafınızdan yeni koşul olarak eklenen önerinizde ısrarlı ve kararlı olduğunuz, hatta bunu bir ön koşul sayıp görüşmelerin sürdürülmesini buna bağlı kıldığınız bir kez daha ve yazılı olarak ifade edilmektedir. Anlamsız denebilecek bu ısrar gerçekten düşündürücüdür. Ve ister istemez, "sosyalist birlik" konusunun, kamuoyuna sunulan görüntünün dışında tarafınızca gerçekte o kadar önemsenmediği, bunun "olmasa da olur, veya kısa sürede olmasına gerek yoktur" gibi bir yaklaşımla ele alındığı, tarafınızdan önerilerek görüşmelerin de aslında ayrı bir parti olarak varlığını sürdürme ve daha geniş bir kitleye bunu kabul ettirme fırsatı olarak mı değerlendirildiği sorusu akla gelmektedir."

Bu mektuba TSİP tarafından cevap verilmemiş, TİP ise 7 Mart'ta kesilen, heyetlerin yürüttüğü birleşme görüşmelerini tekrar başlatabilmek ve öngörülen takvim uyarınca sonuçlandırılmasını sağlamak için sürekli girişimlerde bulunmuş ve çeşitli öneriler geliştirilmişti. Bunlara rağmen TSİP, dayatmasından vazgeçmemiş ve görüşmelerin devam etmesi için *önce* iki partinin ortak bir açıklama yapmasını istediğini ısrarla tekrarlamıştı.

KAÇMAZ'IN SÖZÜNÜ ETTİĞİ PROTOKOL, GÖRÜŞMELERİN TSİP TARAFINDAN KESİLMESİNDEN BİR AY SONRA, GÖRÜŞMELERİ YENİDEN BAŞLATABİLMEK ÜZERE ÖNGÖRÜLMÜŞTÜ. BU PROTOKOLÜN REDDİ, GÖRÜŞMELERDE ORTAYA ÇIKAN AÇIK VE ZIMNİ KABULLERİN REDDİ ANLAMINA GELİYORDU.

"ARA PROTOKOL"

TSİP Genel Başkanı Kaçmaz'ın sözünü ettiği protokol, işte bütün bu gelişmelerden sonra ve TSİP'in yarıda bıraktığı görüşmelere tekrar başlanmasını sağlamak, TSİP'in yarattığı tıkanıklığı aşmak için düşünülmüş son bir öneri oldu. TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın 8 Nisan 1979 günü gönderdiği mektupta şöyle demekteydi:

"İki tarafça da kabul edilen gündeme bağlı olarak yürütülen birleşme görüşmeleri sırasında, bunun devamı için sonradan önkoşul olarak ileri sürdüğünüz ve görüşmelerin kesintiye uğramasına yol açan 'ortak açıklama' önerinizi, gelinen bu noktada ortaya çıkan tıkanıklığın ve olumsuz durumun aşılması için kabul ediyoruz.

Ancak, bu açıklamadan önce, bir daha böyle tıkanıklıkların olmasını önlemeye de yararı olacağından, bugüne kadarki görüşmelerde ulaşılan olumlu sonuçları ve tarafların açık veya zımni kabullerini içeren, görüşmelerin bundan sonra yapılacak bölümlerini düzenleyen ve daha önce belirtilen süre sonunda kesin sonuca ulaşılmasını sağlayacak yöntemleri saptayan ekteki "ara protokol"ün her iki tarafça da onaylı metinlerinin karşılıklı olarak her iki parti yetkililerince teslimini öngörmekteyiz."

Bu mektuba ek olarak TSİP'e verilen "ara protokol örneği" TSİP tarafından yine benimsenmeyecek ve görüşmelerde ortaya çıkan açık veya zımni kabullerin reddedilmesi yoluna gidilecekti.

SON BASIN TOPLANTISINDA İLERİ SÜRDÜĞÜ GÖRÜŞLERLE, AHMET KAÇMAZ'IN ŞAHSINDA TSİP YÖNETİCİLERİ, PARTİ ANLAYIŞI, BİRLİK ANLAYIŞI GİBİ KONULARDA 1974'E DÖNDÜLER

TSİP'e iletilen "ara protokol" de aynen şöyle deniliyordu:

ARA PROTOKOL ÖRNEĞİ

Türkiye İşçi Partisi ile Türkiye Sosyalist İşçi Partisi heyetleri arasında bir süreden beri sözlü olarak sürdürülen birleşme görüşmelerinde olumlu gelişmelerin görülmesi üzerine her iki taraf, birleşilen ve uyum gösteren noktaları aşağıdaki biçimde saptamışlar ve görüşmelerin hızla kesin sonuca ulaşmasını sağlamak üzere görüşme yöntem ve süreleri üzerinde de aşağıdaki biçimde anlaşmışlardır:

1) Her iki parti, 1 Mayıs 1979'da kesin sonuca ulaşmak ve iki partinin birleşmesini, dünya işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele gününde Türkiye ve dünya işçi sınıfına armağan etmek düşüncesinde birleşmişlerdir.

2) Bugüne kadar yapılan görüşmeler, her iki partinin Türkiye ve Dünyayı değerlendirmesinde, üzerinde birleşilen ve uyum içinde olunan ortak noktaların, birleşmeyi gerçekleştirecek düzeye erişmiş bulunduğunu kıvançla ortaya koymuştur.

3) Birleşme hukuksal olarak, seçim yasaları ve Siyasi Partiler Yasası'nın ortaya koyduğu koşulların dayatmasıyla, nesnel ölçütlere göre daha büyük gelişkinlik düzeyinde bulunan partiye diğerinin katılması biçiminde gerçekleşecektir.

4) Katılınan partinin programı ve tüzüğü esas olacak, birleşme görüşmelerinin sonucunda hazırlanacak ortak deklarasyon, katılınan partinin programına, kongresinin kararıyla eklenecektir.

5) Katılınan partinin kongresinde merkez organları seçimleri yenilenecek, gerekirse tüzük değişikliği yapılıp bu organların üye sayısı da artırılarak, katılan partinin görüşmeler sırasında belirlenen üyeleri, birleşmenin somut göstergesi olarak bu organlara seçileceklerdir.

6) Bundan sonra görüşmeler,

a) Her iki parti heyetleri arasında ortak deklarasyon yazımı için,

b) Her iki parti yetkili temsilcileri arasında birleşmenin diğer biçimsel sorunlarının çözümü için

iki düzeyde birden yürütülecek, her iki düzeydeki görüşme de en geç 18 Nisan 1979'da kesin sonuca ulaşmış olacaktır.

7) Kesin sonuçlar, her iki partinin en üst merkez organlarınca onaylanarak 20 Nisan'da, partilerin kamuoyuna açıklanacak ve aynı gün her iki parti, olağanüstü kongre için resmi girişimlerini yapacaktır.

8) 1 Mayıs 1979'da her iki parti aynı salonda ve aynı çağrılılar huzurunda ardarda kongrelerini yapacak ve birleşme böylece hukuken de tamamlanmış olacaktır.

9) Bu protokolün kabulünden sonra sürdürülecek görüşmeler, eğer bugünden bilinmeyen bir nedenle, olumlu sonuca ulaşmama ve kesilme durumuna gelecek olursa, her iki parti de o andan itibaren durumu, kendi üyelerine ve kamuoyuna yansıtmakta serbest olacaktır.

Bu Ara Protokol, her iki partinin yetkililerinin ortak imzalarıyla iki nüsha olarak tanzim edilmiş olup birer nüshası her iki taraf heyetine teslim edilmiş bulunmaktadır. .../4/1979"

ARA PROTOKOL ÖNERİSİNİN TSİP TARAFINDAN REDDEDİLMESİ ÜZERİNE, "SONUCA BAĞLANMADIĞI SÖYLENEN KONULARIN SÜRATLE VE ÖNCELİKLE SONUÇLANDIRILMASI İÇİN, KESİLEN GÖRÜŞMELERİN ÖNKOŞULSUZ OLARAK TEKRAR BAŞLATILMASI TSİP'E ÖNERİLDİ. BU ÖNERİLERİN DE DSİP TARAFINDAN REDDEDİLMESİ ÜZERİNE GÖRÜŞMELER BÜTÜNÜYLE KESİLMİŞ OLDU.

TSİP bu "ara protokol"ün görüşmeler sırasında tarafların üzerinde anlaştıkları "birleşmenin biçiminin seçime katılma haklarını ortadan kaldırmayacak bir biçimde olması" ilkesinin de bir sonucu olarak yer alan 3. ve 4. maddelerinde değişiklik yapılmasını istiyor ve "Bu, TİP isminin muhafaza etmek, TİP programını esas alma anlamına gelir oysa bunlar daha sonuca bağlanmadı" deniyordu. Bunun üzerine TSİP'e "yapılacak işin, öyleyse, sonuca bağlanmadığı söylenen konuların süratle ve öncelikle sonuçlandırılması için kesilen görüşmelere önkoşulsuz olarak tekrar başlamak olduğu" hatırlatıldı ama bu öneri de TSİP tarafından reddedildi. Önce görüşmelerin başlangıcında söz konusu olmayan bir konunun "önkoşul" haline dayatılmasıyla sonuca yaklaşan birleşme görüşmeleri TSİP tarafından kesilmiş; görüşmelere tekrar başlanabilmesini sağlamak için TİP tarafından çeşitli öneriler geliştirilmiş ama TSİP'i bu tutumundan vazgeçirmek mümkün olmamış; daha sonra bu tıkanıklığı aşmak için "önkoşul" ları kabul edilmiş; tekrar bütün dayatmalara başvurularak görüşmelerin engellenmesini önlemek için yukarıdaki "ara protokol örneği" kendilerine iletilmiş; bu sefer de bu reddedilmişti. "Daha üzerinde anlaşma olmadı dediğiniz konuları öyleyse görüşelim ve görüşmeler tekrar başlasın" denmiş, bu sefer de reddedilmişti.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ TSİP'İ BİRLEŞMEYE ÇAĞIRIYOR

Basın toplantısında ileri sürdüğü görüşlerle Genel Başkan Ahmet Kaçmaz'ın şahsında TSİP yöneticileri *parti anlayışı, birlik anlayışı* gibi temel konularda 1974'e döndüler. Bu konulardaki çarpık ve içtenlikten uzak anlayış, aynı zamanda yukarıda anılan "yalana, tahrife, dayanan malum yöntemlere" başvurmakla da tamamlanıyor.

YUSUFOĞLU'NUN 19 MART TARİHLİ MEKTUBU, "DEMOKRASİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ SAĞLANMASININ", "SOSYALİST BİRLİK GÖRÜŞMELERİNİN SONUCA ULAŞMASININ ÖNKOŞULU OLARAK TSİP TARAFINDAN ÖNE SÜRÜLDÜĞÜNÜ VE GÖRÜŞMELERİN 7 MART TARİHİNDE BU NEDENLE KESİLDİĞİNİ SERGİLİYOR.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran TSİP 2. Kongresi'ne yaptığı konuşmasında şöyle diyordu: "1971öncesinde ve 1974'den beri birliğin çok sözü edilmiştir. 'Sosyalist Kurultay' önerisi tekrar tekrar ileri sürülmüş savunulmuştur. Ama bütün bu davranışlarda 'pazarlık etme': karşısındakilerden olabildiğince 'ödünler koparma' düşüncesi, tavrı egemen olmuştur. Birliği oluşturmanın ve gerçekleştirmenin gerçek koşulları, yöntemleri nedir anlamadan, bir yandan birlik sözü edilip savunulmuş, öte yandan birliğin gerçekleştirilebilmesi olanaksızlaştıran davranışlara girilmiş, olumsuz bir ortam yaratılmıştır".

Genel Başkan Kaçmaz'ın şahsında TSİP yöneticileri bu olumsuz durumun yeni bir örneğini oluşturdular.

TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun TSİP Genel Yönetim Kurulu'na gönderdiği mektupta ise şu görüş yer alıyordu: "Partimiz Türkiye İşçi Partisi başlatılan birleşme görüşmelerinin daha sonra tarafınızdan yarıda bırakılmasının getirdiği yeni olumsuzluğu mutlaka ortadan kaldırmak ve Partilerimizin birleştirilmesini mutlaka sağlamak azminde olduğunu; bunun işçi sınıfının politik mücadelesinin çıkarlarının gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak 'dayanışma ve beraberlik' içinde gerçekleştirilmesini arzu ettiğini belirtmek ister".

Dünya bahçesi

GEZİ İZLENİMLERİ

Yazan
VARLIK ÖZMENEK

"—Batum'a gelip de botanik bahçesini gezmemek, görmemek olmaz..."

Batum Valisi Revaz Bey'in bu sözlerini, gezip gördükten sonra ben de tekrarlamak istiyorum.

Deniz kıyısını kuzeye doğru izler, 7 - 8 kilometre giderseniz uçsuz bucaksız yeşilliklerin içinde çerçevelenmiş 11 hektarlık alanda bir orkestra görürsünüz, enstrümanları envai çeşit çiçek, bitki ve ağaçlardan, kuş sesleri, çiçek kokularından oluşan ve şefliğini emeğin ve bilimin yaptığı bir orkestra...

90 yıl önce Çar ailesinin dinlence yeri olarak belirlenen ve kuşatılan bu alan şimdi bilimin emrinde, toplumun hizmetinde.

Denizle yeşilliklerin bir sevda armonisinde sarmaş-dolaş oldukları bu sırtlardan yukarıya doğru tırmanırsanız yolunuzun üzerine bir taş merdiven çıkacaktır. Merdiven'den çıkıldığında bahçenin ortasında eski ama görkemli bir bina göze çarpacaktır. Binanır giriş kapısının üzerinde şu tarihı okuyacaksınız: 1902...

Doksan yıl önce yapımına başlanılan binanın bitiş ve Çar ailesinin hizmetine giriş tarihi 1902. Çıkış tarihini de biz söyliyelim: 1917 Ekim devrimi.

Bugün Gürcistan İlimler Akademisine bağlı Araştırma Enstitüsü'nün merkezi olan bu binada bizi Botanik Bahçesi Müdürü Moari ile Araştırma Enstitüsü uzmanlarından Nermin Pagratişvili karşılıyorlar... Bir süre konuşuyoruz, daha sonra bahçeyi gezmeğe başlıyoruz.

O da ne? Her ağacın, her bitkinin boynunda kolyeler...

Güney Amerika'dan Afrika'ya, Kuzey Amerika'dan Doğu Asya'ya, Japonya'dan Yeni Zelanda'ya, Akdeniz'e, Avrupa'ya kadar hemen her yerde yetişen ağaç ve bitkiler görüyoruz. Ağaç ve bitkilerin boynundaki kolyelerden de, onların künyeleri okunuyor. Adı ne? Vatanı neresi? Ne zaman buraya getirilmiş? Bu bilgileri, bitkilerin boynundaki plâstik küçük levhalarda isterseniz Rusça, isterseniz Gürcüce, dilerseniz Lâtince altalta sıralanmış yazılardan okuyabilirsiniz...

"—Bu Çin'den getirilmiş, 50 yıl önce. Bu Afrika'dan. Şu Himalaya'lardan, onun yanındaki Güney Amerika'dan, 35 yıl önce. Bakın bakın, şunu görüyor musunuz, şurada. Krekon ağacı, en uzun ömürlü ağaç, 6 bin yıl yaşar. Ana vatanı Afrika'dır. Bakın buradakiler de Bambu ağaçları..."

Nermin Pagratişvili bize bu bilgileri verirken hiç yorulmuyor usanmıyor. Elinden gelse her ağacın, her çalının, her çiçeğin kafa kağıdını okuyacak neredeyse. Anası kimdir, babası kimdir, teyzesi dayıları... Daha neler, diyeceksiniz. Doğrusu bu ya, o konuştukça siz böyle düşünüyorsunuz. O ağaç ve bitkiler onun çocukları gibi. Anlatırken, gülümsüyor, fısıldıyor, sanki onlarla konuşuyor...

Batum Botanik Bahçesi dünyaca ünlüymüş meğer. Sovyetler Birliği'nde Leningrad ve Moskova Üniversiteleri'nden öğrenciler pratik ders yapmak için buraya gelirlermiş.

Çar ailesinin dinlence yeri, olmuş böyle bir yer şimdi. Emeğin

Batum Valisi Revaz beyle Çarlık döneminden kalma Araştırma Enstitüsü binasının önünde

ve bilimin hizmetinde.

Çeşitli ülkelerden, çeşitli topraklardan getirilmiş olan ağaç, çiçek ve bitkilerden oluşan bu bahçenin görünümü, yarının barış dünyasının çiçeksi bir simgesi gibi geliyor insana...

Hangi ülke toprağından olursa olsun bütün çiçekler bu bahçede kardeşçe yaşıyorlar. Hiç bir çiçeğin, hiç bir yaprağın birinden ötekine ayrıcalığı yok. Bütün çiçekler, bütün yeşillikler biçimsel farklılıklarına karşın bilimin karşısında eşit, hepsine gösterilen özen eşit. Bilim ve doğanın güvencesinde yaşamlarını sürdürüyorlar, bilime de yardımcı oluyorlar...

*** ***

Üretim araçlarının özel mülkiyetten çıkarılarak, topluma mal olduğu, toprak sahiplerinin, şehir ve kır burjuvazisinin tarihe karıştığı Sovyetler Birliği'nde, Anayasanın 36'ıncı maddesi şöyle diyor:

"—SSCB'nin değişik ırk ve uluslardan yurttaşları eşit haklardan yararlanırlar. Bu hakların uygulanması, SSCB'nin tüm ulus ve etnik gruplarının gelişim ve yakınlaşma politikası, yurttaşların Sovyet yurtseverliği ve sosyalist enternasyonalizm ruhu içinde eğitimi, ana dillerini ve SSCB' nin diğer halklarının dillerini kullanma olanağı tarafından garanti edilir..."

Anayasanın bu maddesi şöyle devam ediyor:

"—Halklara karşı dolaylı ya da dolaysız tüm kısıtlamalar, ırkları ya da ulusları nedeniyle yurttaşlar için dolaylı ya da dolaysız tüm ayrıcalık kurumları, aynı zamanda ırksal ya da ulusal alanda tüm dışlama, düşmanlık ve aşağılama propagandaları yasalarca cezalandırılır..."

5,5 milyonluk Gürcistan içersinde 300 bin kişilik muhtar bir cumhuriyet oluşturan Acarlstan' da Botanik bahçesinin çiçek kokularıyla dolu havasını solurken, Moskova'da bize tercümanlık yapan Arman'ın sözleri geliyor aklıma. Ermenistan Sosyalist Cumhuriyeti'nin yurttaşı olan Arman bir soru üzerine bu konuda konuşurken şöyle demişti:

"—Ermeniler'le Azeriler çarlık döneminde birbirlerine çok düşmanmışlar. Onyıllarca, yüzyıllarca bu düşmanlık sürmüş. Biz bunları şimdi duyduğumuz zaman şaşırıyoruz. Ermenilerle Azeriler birbirlerine soruyorlar: "Acaba biz nasıl düşman olmuşuz birbirimize, böyle bir şey nasıl olabilir?.."

İnanılması güç bir masal olgusu gibi konuşuluyor şimdi...

Ve Batum'un botanik bahçesi niçin dünyamız olmasın? Dünyanın bütün halkları, ulusları, insanlık ailesi toprağında niçin özgürce yeşerip yaşamasınlar, boy atmasınlar?..

Çiçeklerin de çeşitli renkleri vardı, çeşitli kokuları, çeşitli biçimleri vardı. Ama hepsi de çiçek değiller miydi?..

Dünyaca ünlü boksör Muhammed Ali Clay'ın geçenlerde bir gazetede yayınlanan yaşam öyküsünde anlattığı bir sahneyi hatırlıyorum.

1960 yılında Roma Olimpiyatlarında ağır siklette altın madalya kazanan Clay, ülkesine döndükten sonra duygularını şöyle anlatıyordu:

"—Yeni aldığım motorla öğleye kadar boynumdaki altın madalyayı meraklılara göstermek için arkadaşlarımla dolaştım. Bu biraz da kırmızı fenerli bisikletimi hatırlatıyordu küçüklüğümde. Annemin hediye ettiği bisikleti zevkine doyamadan kaybetmiştim. Nasıl da ağlamıştım... Çocukluğumda en büyük ümitlerimin yıkıntısı olmuştu. Bir daha bisikletim olmayacaktı... Fakat şimdiki göz yaşlarım sevinç gözyaşlarıydı..."

Muhammed Ali anılarını anlatmağa devam ediyor:

"—Yorgunluktan çok acıkmıştık. Öğleden sonra arkadaşlarla birlikte kentin en büyük hamburgercisinin önünde durduk. Birer hamburger yiyip, birer de sütlü kahve içecektik. Hamburgerciye gireceğimiz sırada bizi durdurdular. Kapıda şöyle bir yazı vardı: Siyahların buraya girmesi yasaktır!.."

Ve sonra Clay içeri girmek için direniyor. Ama bu sırada bir grup beyaz gencin hücumuna uğruyor. Clay'ın olimpiyat madalyası burada işe yaramıyor. Tartışmalar, tartışmalar, derken, Clay Olimpiyat madalyasını hırsla çıkarıyor boynundan, elinde bir süre sıkıyor ve sonra var gücüyle ileriye, Ohio nehrinin sularına doğru fırlatıyor...

Ve Clay diyor ki, "O gün orada gördüğüm hakaretten sonra profesyonel olmağa karar verdim." Birkaç gün sonra kentin tanınmış iş adamı milyoner Bil Fabershan, Clay'e profesyonel kontratını imzalatıyor. Clay bu parayla ilk olarak pembe bir Cadillac marka otomobil alıyor. Ve daha sonra gene gittiği aynı hamburgerciye artık rahatça girebiliyor... Artık milyonerdir, beyazların arasına girmeğe hak kazanmıştır!..

*** ***

Sosyalist toplumun değer yargılarıyla kapitalist toplumun değer yargıları arasındaki farkı anlatmak için herhalde bir elinizle doğuyu gösterirseniz, bir elinizle de batıyı göstermeniz gerekecektir...

Sovyetler Birliği'nde bugün, kendini, emeğin niteliğinde, yaşam biçiminde, gelirlerde gösteren ayrılıklar hiç mi hiç yoktur? Bu konuda sorulan sorulara verilen yanıt şudur:

"—Vardır. Fakat bunlar derinleşeceği yerde giderek azalmaktadır. Sonunda da yok olacaktır. Bunu görüyoruz..."

Toplumsal yaşamdaki gelişme, Sovyet insanına bu konuda da büyük bir güven getiriyor. Ve şöyle ifadelendiriliyor:

"—Artık sosyalist toplumdan komünist topluma geçiyoruz..."

Yaşam düzeyinin her on yılda iki kat artmasına karşın şu söyleniyor:

"—Yaşam düzeyimizle yetinmeyiz. Yaşam düzeyi geliştikçede yanıbaşında şu sorunları çözmek gerek. Biz sadece sahip olunan eşya miktarıyla yaşam düzeyini ölçemeyiz. Bu ikinci plandır. Yaşamın daha dolu olması, yaşamdan daha çok hoşnut olmak. Daha iyi sağlık, daha iyi öğrenim, yetenek ve isteğe göre iş, yaşlılıkta daha da güvence ve daha zengin bir düşünsel yaşam..."

Ve şöyle bir kavrayış-biçimi: Tüketmek için tüketmek değil, gereksinim için tüketmek...

Gezi ekibimizin gene bu konuyla ilgili bir sorusuna verilen yanıtı da ekleyeyim:

"—Maddi geçim düzeyinin az da olsa bazı kişilerin bilincinden çabuk geliştiğini görüyoruz. Tek tük de olsa bu şekildeki eğilimleri kamuoyunda tartışıyoruz. Gazetelerde, dergilerde bu konudaki eğilimlere karşı eleştiriler yayınlanıyor..."

*** ***

Botanik bahçesindeki gezimiz bittikten sonra yakındaki bir kolhozda bir emekçi evine konuk oluyoruz. Ev sahibi kolhozun muhasibi Hasan Gargiladze. Hanımı Julietta, doktor.

Gene sıcacık bir karşılama. Botanik bahçesi Müdürü ve görevlileriyle birlikte yemeğe oturuyoruz. Envai çeşit yemek gene. "Yapmayın, yiyemeyiz bu kadar çok,yazık olacak" diyoruz, dinletmek mümkün değil. Gargiladze'lerin kızı Mzevinan, annesiyle birlikte ha taşıyorlar, ha taşıyorlar...

Bu kez masabaşı Tamada olarak Revaz beyi seçiyoruz.

Kadehler, bütün dünyanın barışı için kalkıyor. Ad ad ilke ad' ları söylenerek halkların şerefine içiliyor. Şili'den Danimarka'dan, İran'a, Kore'ye kadar..

Karşıda Karadeniz, etraf yemyeşil ve Julietta hanım birazcık Türkçesiyle, ülkelerimiz ve halklarımızın dostluk ve kardeşliklerinin daha da pekişmesini, gelişmesini istiyor ve bir halk sözünü ekliyor:

"—Gelirsin gidersin dostumsun. Gelmezsin, gitmezsin sen kimsin?.."

Halkların aynı ortak kökte, derinliklerde birleşen ortak şarkısı değil mi bu? Ve hangi halkın özünde, kültüründe bu değerler yok ki?.. Dünya bahçesinin yüz akı bu değerler..

Batum'da bir kolhoz emekçi evi

Somoza'nın "ulusal" muhafızları: Kırımların hesabı teker teker sorulacak!

Nikaragua'da zafere doğru son adımlar

Orta Amerika'nın şeker kamışı tarlalarını ve kahve plantasyonlarını kanla sulayan 40 yıllık zalim diktatör General Anastasio Somoza son günlerini yaşıyor. Somoza faşisti şimdi sarayından da kaçtıktan sonra, sığınağından halkı bomba yağmuruna tutuyor. Nikaragua'da Ulusal Yurtsever Cephe'nin başlattığı içsavaşın kızıştığı son günlerde ölenlerin sayısı kesin olarak tahmin edilemiyor. Ulusal Muhafız kuvvetlerine bağlı uçaklar, başkent Managua'da yurtsever gerillaların bulunduğu bölgeleri, gecekondu mahallelerini acımasızca bombardımana tutuyorlar...

Ne var ki, bütün bu alçaklıklara, olanca utanmazlığına rağmen Somoza'nın kendisi bile Ulusal Yurtsever Cephe'nin gücünü kabul etmek zorunda kaldı ve geçtiğimiz hafta içinde yaptığı bir açıklamada, yenilebileceğini söyledi!

Gerçekten de, adını ABD işgaline karşı ayaklanan halk önderi Cesar Sandino'dan alan Sandinist gerillaları ve işçi sınıfı partisi Nikaragua Sosyalist Partisi, iktidarın eşiğine geldiler. ABD'den, İsrail'den, Guatemala'dan, Şili'den Somoza'ya akan modern silahlar ve bu ülkelerin çeşitli girişimleri, Somoza'yı kurtarmaya yetmeyeceğe benziyor. Artık silahlanan halk da savaşa katılmaya başladı. Oluşturulan halk milisleri, gerillaların kazdığı siperlerde faşist diktatörlüğe karşı savaşıyorlar. Kosta Rika ve diğer yakın ülkelerde yaşayan Nikaragua'lı mülteciler savaşa katılmak için ülkeye geri dönüyorlar...

Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi (FSLN) Mayıs ayı içinde açıkladığı bir programla da, Somoza'nın devrilmesinden sonra geçici bir ulusal hükümet kurulacağını açıklamıştı. FSLN programında, diktatörlüğe karşı savaşan bütün güçlerin katıldığı geçici hükümetin diktatörlük devrildikten sonra kurulacağı; ülkenin ekonomik, politik ve moral yıkımdan kurtarılacağı; ulusal bağımsızlığın korunması için demokratik bir ordu kurulacağı; Somoza ve ailesi tarafından gaspedilen bütün zenginliklerin müsadere edileceği ve kötü yaşam koşullarının ve işsizliğin ortadan kaldırılacağı; bağlantısız bir dış politika izleneceği, yeralıyordu.

Bu programın yayınlanmasından sonra geçtiğimiz hafta içinde, Yurtsever Cephe'yi oluşturan güçlerin katılmasıyla geçici hükümet kuruldu ve merkez olarak da Rivas kenti seçildi.

Son haftaların gelişmeleri Nikaragua'da iktidarın değişmesinin yakın olduğunu gösteriyor. Dünyanın tüm ilerici, sosyalist güçleri; Sovyetler Birliği, Küba, Somoza rejimini lanetlerken, yurtsever güçlerin de yalnız destekçisi durumunda. Bu güçlerin maddi destekleri savaşın yönünü yurtsever güçler lehine değiştirdi. Şimdi artık, cani Somoza'nın devrileceği günlerin sayılmasına başlandı. O günler artık çok yakın!

5 kıtadan haberler

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN İRAN'IN İÇİŞLERİNE KARIŞTIĞI İDDİALARI GERÇEK DIŞIDIR

İran'ın Sovyetler Birliği Büyükelçisi Muhammed Mekri, Batı'lı emperyalistlerin Sovyetler Birliği'nin İran'ın içişlerine karıştığı yolundaki iddialarının gerçek dışı olduğunu söyledi. Yetkililerle görüşmek üzere Tahran'a giden Muhammed Mekri, Sovyetler Birliği'nin İran devrimine yaklaşımının olumlu olduğunu ve iki ülke arasındaki ilişkilerin karşılıklı saygı ve anlayışa dayandığını açıkladı. Mekri aynı zamanda, İran'ın ABD, İsrail ve İngiltere ile olan ilişkileri için aynı olumluluğun söz konusu olmadığını da belirtti.

VİETNAM GÖÇMENLERİ SORUNU

Emperyalist şarlatanlar Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti üzerinde gene "fırtınalar" koparıyorlar. Emperyalizmin oyuncağı haline gelen ve Vietnam'dan göç etmekten başka çare görmeyen binlerce "göçmen"in durumu, son günlerde dünya kamuoyunun tartışma konusu oldu. Vietnam'da yaşayan ve Çin kökenli olan "göçmenler" Vietnam devrimine karşı saflarda yeralmışlar ve devrim sonrasında da, Çin aracılığıyla Vietnam'dan çıkartılmışlardı. Ne var ki, bu gerçeklere karşın, emperyalist çevreler Vietnam'ı karalamak için kendilerine propaganda malzeme bulduklarını sandılar. Ancak bu silahın geri tepmesi kaçınılmazdı. Nitekim, Vietnam Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan bir açıklamada, kitlesel göç olayından Pekin gericilerinin sorumlu olduğu ve Pekin propagandası sonucu bu insanların Vietnam'dan kaçmak için aldatıldıkları açıklandı. Ayrıca dünyanın ilerici güçleri de Çin, ABD ve İngiltere tarafından yapılan karşı devrimci propagandalara karşı, Sosyalist Vietnam'ı destekleyen açıklamalar yaptılar. Vietnam "göçmenler sorununu" emperyalistlerin Vietnam'a yeni bir saldırı için bahane yapmalarına meydan verilmeyecektir!

POLISARIO SALDIRIYA GEÇTİ

Batı Sahra Kurtuluş Cephesi Polisario, geçtiğimiz günlerde gerici Fas askeri kuvvetlerine karşı yeni ve yoğun bir saldırıya geçti. Polisario Cephesi tarafından yapılan açıklamaya göre, yapılan saldırılarda, birçok Fas askeri öldürüldü, zırhlı araçlar tahrip edildi ve çok sayıda silah ele geçirildi. Başta Cezayir olmak üzere Kuzey Afrika'daki ilerici rejimler tarafından desteklenen Polisario cephesi, Fas'ın karşılıklı görüşmelere yanaşmaması üzerine bu son saldırıya başladı. Batı Sahra Kurtuluş Hareketi'nin, emperyalizmin sadık yandaşı, Fas'ın işgaline karşı zafere ulaşacağına kuşku yoktur. Polisario'nun son saldırısı, zaferi biraz daha yakınlaştırmıştır.

Kıbrıs Türk ve Rum toplumları arasındaki görüşmeler, uzun bir aradan sonra, Lefkoşe'nin Ledra Palas Oteli'nde 15 Haziran'da yeniden başladı. İki toplumun temsilcileri, 18 - 19 Mayıs'ta Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın gözetiminde gerçekleştirilen Denktaş-Kiprianu doruk toplantısında varılan karar uyarınca bir araya geldiler. Bu kez, Denktaş,Kiprianu görüşmelerinde kabul edilen 10 maddelik anlaşma ile, Kıbrıs sorununa ilişkin BM kararları çerçevesinde bir çözüm aranacaktı.

15 Haziran'da yapılan ilk görüşmede, her iki tarafın temsilcileri Ümit Süleyman Onan ve Georgies Yuannides birer konuşma yaptılar; bu arada Kurt Waldheim'ın gönderdiği mesaj okundu.

Toplumlararası görüşmelerin başlaması, hiç kuşku yoktur ki, sorunların çözümü ve Kıbrıs'ın bağımsız, bağlantısız, egemen bir devlet statüsünü sürdürebilmesi için izlenecek tek barışçı yoldur. Bu nedenle de görüşmeler, her iki toplumun ilerici güçleri ve BM Güvenlik Konseyi tarafından olumlu bir gelişme olarak kabul edildi.

Kıbrıs'ta barışçı çözüm

Ne var ki, bu görüşmelerin her iki tarafın şovenist iktidarlarına rağmen gerçekleştirildiği de bir gerçektir. Kiprianu ve özellikle Denktaş yönetimleri, Kıbrıs sorununa hemen bir çözüm getirmekten çok uzak bir anlayış içindediler. Emperyalizm ve işbirlikçileri, soruna Kıbrıs halkının çıkarları açısından değil, emperyalizmin bölgedeki çıkarları, Kıbrıs'ın bölge halkları için bir tehdit ve gerginlik adası olma konumunu koruması açısından bakmaktadırlar.

ABD ve diğer emperyalist güçlerin istekleri, öteden beri Kıbrıs'ı Ortadoğu'nun ilerici, antiemperyalist ülkelerine yönelen bir NATO üssü olarak kullanmak, Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünü ortadan kaldırmak, bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'ni Türkiye ile Yunanistan arasında paylaştırmaktır. Bu istekler 1974 işgalinden sonra iyice depreşerek, yeni yandaşlar kazandı.

Gerici koroya, Yunanistan'ın sosyal demokrat EDEK partisi'nin de katılmasıyla, çözümün taraflar arasında yapılacak görüşmelerde aranması güçleştirilmeye çalışılıyor.

Bu gerici girişimlere karşılık, Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL, toplumlararası görüşmelerin başarıyla sonuçlanması için her iki taraftan da sonuç alıcı girişimlerde bulunulmasını istedi. AKEL, iki toplumlu, iki bölgeli federal devlet statüsünün bile kabul edilebileceğini, ancak, bunun kabul edilmesinin de, Kıbrıs bağımsızlığı, bağlantısızlığı koşullarının kabul edilmesiyle ve NATO dışında mümkün olabileceğini belirtti. AKEL hem Rum, hem de Türk tarafındaki barışçı güçlerin de onayını alan bu öneriyle, tarafları toplumlararası gerginliğin uzamasına son vermeye ve vakit geçirmeksizin bir anlaşma zemininde buluşmaya çağırıyordu.

Kiprianu - Denktaş görüşmelerinin bir devamı niteliğindeki son görüşmeler, kuşkusuz sorunlara kökten çözümler getirmeyecektir. Gerici, şoven yaklaşımlar, her iki taraf temsil edenler üzerinde hâlâ hakimdir. Kıbrıs halkının topyekün çıkarlarının nihai çözümü, BM Genel Sekreteri'nin gözetiminde yapılacak taraflararası görüşmeler ve antiemperyalist ülkelerin çoğunlukta olduğu BM Örgütü'nün kararlarıyla sağlanacaktır. Bu çözüm, tüm yabancı askerlerin Kıbrıs'tan çekilmesini, ülkenin bağımsızlığını, egemenliğini ve toprak bütünlüğünü, tüm göçmenlerin yerlerine geri dönmesini, mülklerin geri verilmesini öngörmek zorundadır.

• semih gümüş

Demokrasi ve sosyalizm bayrağı kültür ve sanat cephesinde

Türkiye İşçi Partisi'nin 17 Haziran'da Ankara Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu'nda yapılan İl Temsilcileri toplantısı gecesinde, işçi sınıfının ve demokrasi mücadelesinin kültür-sanat cephesinin yaratıcılığı, kesintisiz, zengin ve yoğun bir sergileme içinde izlendi. Bir yandan, ülkemizde bu alandaki en gelişkin birikimin işçi sınıfı hareketinin bağrında ve insiyatifinde toplanıp seferber edildiği, diğer yandan örgütlü çalışma ile bu alanda da hareketin önünün nasıl çok daha geniş ufuklara açılabileceği kanıtlandı.

Geceyi çarpıcı bir programla açan İşçi Kültür Derneği, bu alanda henüz başlangıç sayılabilecek bir aşamada bile örgütlü çalışmanın neler getirebildiğinin bir kanıtı oldu. İşçi Kültür Derneği'nin bu çalışması, profesyonel ile amatör gücün bütünleşmesiyle oluşan bir sentezi simgeliyordu. İçinde profesyonelliğin gerçek yetkinliğini ardarda sergileyen sanatçıların yer aldığı yedi kişilik solist grubunu ayrıca onüç kişilik bir müzik ve hareket korosu bütünlemekteydi. Nazım'ın şiirlerinden besteler, devrimci marşlar ve özel olarak yazılmış söz ve bestelerle, sınıf mücadelesinin temel taşlarından oluşan bir çeşit tarihçe kurgusu, ara bağlantı anonslarıyla dünü bugüne bağlıyor, bugünün içindeki geleceğe kapılarını açıyordu. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin şehitlerinin anısını yücelten şarkılar Çark-Başak'lı bayraklarla donanıyordu.

Programın en ilginç yanlarından biri de dinleyicilerin katılımındaki yeni boyuttu. Salon, söylenen şarkının belirli yerlerini birlikte tekrarlamanın ötesinde bir etkinlikle, programı ve içeriğini, kendiliğinden kattığı sloganlarla bir çeşit üçüncü koro - kitle korosu - gibi bütünlemekteydi. "Beyler Beyler Bu Vatana Nasıl Kıydınız" türküsünü "Bağımsız Türkiye" sloganlarıyla bütünlemesi; "Kalanlar Bayrağı Daha da Yükseğe Kaldırdılar" şarkısını "Çark Başak Yukarı Daha Daha Yukarı" ve "Faşizmi Ezeceğiz" sloganlarıyla sürdürmesi gibi... Bu katılım, programın içeriğini derinleştirirken, buna karşılık, program da böylece kitlenin sloganlarına bir kat daha içerik kazandırmaktaydı.

İşçi Kültür'ün programındaki müziklerin bir çoğu ilk kez izleniyordu. Ve elli dakikalık böyle bir programın müziklerinin çoğunu gene İşçi Kültür'ün bestecileri Maksut Göksu ve Ünal Büyükokutan yapmışlardı.

Bütün bu profesyonel, amatör kapasiteler ne için biraraya gelmişler ve uzun yorucu çalışmaları ne için omuzomuza biriktirmişlerdi. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin kültür-sanat cephesinde örgütlü bir hareketin modelini oluşturmak, örgütlü mücadelede yerlerini almak için... Bu model, profesyonel sanatçının, burjuvazinin şartladığı gibi mutlaka bireysel "konser" ticari kurgusunda yalnızlığa mahkum olmayabileceğini, amatör hareketin de profesyonel katkı ve güçlendirmeden mahrum kendi başına kalmasının kader olmadığını, bütün bu tür tıkanıkların önünü işçi sınıfı politik hareketinin yolunda örgütlenebilecek bir kültür-sanat hareketinin açabileceğini başarıyla simgeliyordu.

Gecenin bütününde de, ardarda özgün ürünlerini sergileyen diğer ünlü sanatçıların birbiriyle ve örgütlü hareketle omuzomuza bir tavır içinde olmaları, yukarıdaki gerçeği daha da somutlayan bir büyük tablo oluşturdu.

Nitekim sınıf mücadelesinde yılların çalışmasıyla saygın yerini alan Ruhi Su, programına İşçi Kültür'ün korosunu ve tüm salonu katıyordu. Timur Selçuk'un özgün ürünlerini sunuşu da böylesi bir ortamda bir boyut daha kazanıyor, bilinçli tekniğini ve ustalığını, kavgada kültür cephesinde seferber eden bu ünlü sanatçımız, gecenin niteliği içinde salonla bütünleşiyordu.

Zeliha Berksoy, ustalığını ve ustalığın mücadeleye nasıl güçlü bir silah kazandırdığını kıvanç verici bir sergilemeyle kanıtlıyordu. Berksoy'un gösterisi, sanatta sınıfsallığın, burjuva safsataların tam tersine, sanatın kendi özgün düzeyini düşürmediğini, onun sanat olarak da önünü açtığını, en özgür gelişim ufuklarını getirdiğini bir kez daha somutluyordu.

Nihayet Genco Erkal, artık "Genco Erkal janrı" denebilecek bir özgünlükte zirvesine ulaştırdığı, kitlelere, kitleleri de katarak şiir sunmak sanatını, böylesi bir gecenin içeriğini bütünleyen bir programla bir kez daha sergiledi. Bu üslupta şiir, sınıf mücadelesinde silah olarak yerini alınca, ustaca ve doğru tavırla okunmakla bir kat daha sanat oluyordu. Ve Erkal, geceyi, bu sanatın sahibi olarak tüm salonun coşkusu içinde noktalarken, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin kültür ve sanat alanında açılan yeni yeni ufuklarda, izleyen tıklım tıklım dolu salonun bilincinde yer ediyordu.

Devlet Opera ve Balesi

MC artıkları için sakin liman

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü'ndeki anti-demokratik baskılar, sessiz bir şekilde yoğunlaşıyor. Ecevit hükümeti işbaşına geldiğinden beri MC artığı faşist kadroların temizlenmesi bir yana, çalışanlar üzerindeki baskılar giderek arttırılmış, okunan dergi ve gazeteler izlenmeye başlanmış "sakıncalılar" listesi çıkartılmıştı. Bu arada ilerici, demokrat çalışanlar görevlerinden alınıp yerlerine faşist eğilimli kişiler atanarak ve ilerici memurların asalet onayları sürekli geciktirilerek, çeşitli gözdağları verilmeye çalışılıyordu.

Gürer Aykal:
Devlet Opera ve Balesinde yitirilen zaman

Genel Müdür Gürer Aykal döneminde, Genel Müdür İdari İşler Yardımcısı Adnan Mutlu'nun desteği ile, 70 kadar tayin ve nakil işlemi yapıldı. Adnan Mutlu'nun eşinin MC döneminde DİE'de müdür ve kayınpederinin de Türkeş'in yakın dostu olduğu gözönünde tutulunca, yapılan atamaların niteliği ortaya çıkıyordu. Atananlar arasında oldukça "meziyetli" kişiler bulunuyordu. Örneğin:

NEJAT BAYLAN: 16 Haziran 1978 günü Ankara Aydınlıkevler semtinde Mustafa Baykal adlı bir kişiyi öldürdü. Cinayetten bir ay sonra kurumun personel dairesinde işe başladı, hattâ asaleti onaylandı. Çalıştığı süre içinde mahkemesi devam etti ve 17 Mayıs 1979 günü, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi tarafından ölüm cezasına mahkum edildi, ve malum "iyi hali" (!) nedeniyle cezası 5 yıl 6 aya indirildi! Karar gününden iki gün önce de 5 günlük bir rapor alarak işyerinden ayrıldı. Aynı zamanda ÜGD üyesidir.

HACI MURTAZA COŞKUN: Bir saldırı nedeniyle yargılanırken işe alındı; mahkeme tarafından tutuklandıktan sonra işine son verildi.

NECİP ERBİL: MC döneminde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde çalıştı, Adnan Mutlu tarafından ataması yapıldı. Personel Müdürü olarak memurlar üzerinde sürekli bir baskı kurdu.

ERDAL ERTUNA:. Sahne Müdürü olarak görev yapıyor. Odası işyerindeki faşistlerin çalışma üssü durumundadır.

NEVZAT ŞENOL:1969-1972 döneminde yapılan bir yolsuzluğun Sayıştay tarafından idari soruşturma tutulmasına karşın, bugün Genel Müdürlük'te raportör olarak çalışıyor. 1309 sayılı yasanın değiştirilmesiyle ilgili bir yasa taslağını hazırlamakla görevlendirildi. Oysa aynı yasa taslağı, anti-demokratik bir içerik taşıdığı için, TÜM–DER üyesi memurlar tarafından hazırlanmış ancak Genel Müdür Gürer Aykal tarafından geri çevrilmişti.

Bu kişiler Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü'nde önemli görevlere getirilenlerden yalnızca bazıları. Sürdürülen gerici uygulamaların, MC dönemlerindekinden hiçbir farkı yok. Oysa Ecevit hükümeti buralarda sözde değişiklikler yapmıştı. Hükümetin diğer kamu kuruluşlarındaki, yansızlıktan da öte, gerici-faşist saldırganlara göz yuman tutumu, ilerici çalışanların kararlılığıyla geri tepecektir. Bu tutumlarıyla kendi kuyusunu kazmaktan başka bir şey yapmayan hükümeti, Devlet Opera ve Balesi çalışanları uyarıyor...

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Şti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni : Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim. Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş - İSTANBUL Tel : 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği: COODIFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles - BELÇİKA Tel: 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500 TL., Arka Kapak siyah beyaz 18.000.TL., İç sayfalar sütun santimi 80 TL. Yayın ilanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri ● Kapak: Uğur OKMAN

● Abone koşulları: Yıllık 300. TL., Altı aylık 150. TL. ● AVRUPA: Altı aylık 375 TL. (30 DM), Yıllık 750 TL. (60 DM) ● AMERİKA: Altı aylık 500 TL., Yıllık 1000.TL. ● AVUSTRALYA - JAPONYA: Altı aylık 600. TL., Yıllık 1200 TL.

● Ödeme Adresi: TÜRKİYE: YÜRÜYÜŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ 100234 ● AVRUPA: COODIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164657-75 BRUXELLES-BELÇİKA

BU AŞAMADA

Balıkesir'de ve tüm yurtta

Şükran Kurdakul

Sağdıcım, tütün sarısı, zeytin
yeşili
Bin köyün adamı dağınık ve
uzak,
Hangi dağdan geçilir, yolu
nerede.
Edremit'ten mi? Kepsut'tan mı?
Havran'dan mı?
Yağmura,doluya, tüccara tutsak

Sağdıcım bayramdan bayrama
efendimiz,
Seçimden seçime milli irade.

Bigadiç'in çarşısında pazar
kurulur
Dağlarında milis alaylarının
siperleri
Ölümün üzerinden geçen
adamlar
Bir soru işareti gibi durur
önünde.
Bigadiç'in çarşısında pazar
kurulur
Kantardaki tütünün artı değeri
Kimbilir hangi firmanın cebinde

Sağdıcım bayramdan bayrama
efendimiz,
Seçimden seçime milli irade.

İlk kurşunu atan yiğidimin
gözleri
Kaymakam Hamdi Beyin açtığı
pencereden
Bir çağrı gibi rüzgarlanıyor
sonsuz.
Ayvalık, Burhaniye, Sındırgı
cepheleri
Örgüt örgüt yükseliyor Balıkesir
Kongresi'nde.

Sağdıcım bayramdan bayrama
efendimiz,
Seçimden seçime milli irade.

Geçen gün öğrendim:

–Parti Balıkesir'in tüm ilçelerinde örgütlenmiş.

Balıkesir, yukarı Ege ve Marmara demektir.

Kuzeyiniz Marmara adası ile Tekirdağ'a, güneyiniz Ayvalık'la İzmir'e, doğunuz Dursunbey' le Kütahya'ya komşu bir büyük il.

Kırsal kesimde başat ürün, zeytin ve tütün, her yıl sorun üstüne sorun çıkarır küçük köylünün başına. Her yıl taban fiatı bekleyen binlerce aile sağ eliyle aldığını sol eliyle vermekten bitkin düşmüştür.

Egemen sınıfların son darbeyi vurup proleterleştirmemekte büyük çıkarları olan küçük köylülük..

Kurtuluş savaşında Bigadiç' in Sındırgı'nın dağında, emperyalizmin silah gücü karşısında cephe tutmuş yenilmemiştir ama, her yıl yeni emperyalizmin kilit firmalarının tuzaklarına düşer; onca emeğin simgesi; tütün balyalarını, yok pahasına çıkarmak zorunda kalır elinden.

Ayvalığın, Edremit'in, Burhaniye'nin zeytin üreticileri yıllar yılı milletvekillerini, bakanları, başbakanları, partileri, basını uyarmışlardır:

–Gidiyoruz, gideceğiz!. diye.

Aldıran olmamıştır.
Son bir gezide öğrendim.

Dededen babadan zeytin üreticileri, ağaçları kendi halinde bırakıp, özellikle mandalina üretimine başlamışlar.

Balıkesir demek, Edincik, Erdek yöresindeki zeytin üreticilerinin; Gönen, Susurluk köylerinde hayvan üreticilerinin; İda dağında Orman işçilerinin; kent menkezinde Yırcalı kardeşlerin fabrikalarında çalışan tekstil işçilerinin; Ayvalık'ta mevsimlik işçilerin; Bandırma' da değişik işkollarında çalışanların sorunları demektir.

Partinin Balıkesir'de örgütlenmesi demek, genç toplum mühendislerinin bu sorunları en güncel ve en eski boyutları içinde ele alıp yansıtma olanağı bulmaları demektir.

Kasaba kasaba, bucak bucak, köy köy..

Sorumlu olduğumuz birimlerin ekonomik, toplumsal yapısını, emekçi halkın verileriyle öğrenmek.

Birincil görev bu.
1968'lerde bana, okuduğunuz dizeleri yazma olanağı veren, Balıkesir'de ve tüm yurtta.

Coşkunun güzelliği

Coşku, geleceğe yönelik istemlerinde kendini aşma olanağı verir insanoğluna. Toplumun aykırı güçleriyle savaşırken gereksinimlni duyduğum sabır, direnç gibi beni ayakta tutan etmenler coşkumun özsuyuyla beslenmiştir.

Kişiliğimi oluşturan ana kaynak. Öğrendiğim, yaşadığım, heybemde taşıdığım güzel etkileşim.

Sürüp gider yıllar yılı.

Yalnızlık duygusundan arındırarak senden aldıklarımla, sana vereceklerim arasında güzeller beni.

Yalnız başkaldırmamda değil. Öfkemde sabrımda, sabırsızlığımda, geri çekilmemde, ileri atılmamda, anımsamalarımda, kurduğum düşlerde..

Mevsimlik ve asırlık coşku..

Koca çınarların yaprağa durında her yıl yeniden yaşadığına benzer. Verimli.

Coşkunun yaratıcılığıdır bu. Güzelliğidir.

Coşkunun güzelliğinde uygarlık yapıcılarının alın teri, us gücü, kişiliği var.

Yıllar önce balta girmemiş Sibirya ormanlarına varıp, aykırı doğa güçleriyle savaşımı göze alan yapıcılardan birinin konuşmasını yazacağım size.

"–Yirmi yaşındaydık. Sibirya'ya gelip çalışma isteğimizin manevi dayanakları vardı. Nazi ordularına karşı insanlarımıza savaşma gücü veren neyse, o güce bağlıydık biz de. Yalnızlığımızı, yorgunluğumuzu, gençliğimizle yıktık. Bundan onur duyuyoruz. Bugün elde ettiğimiz sonuçları 22 yıl önce hayal bile etmiyorduk. Yapılanlar hayal gücümüzü aştı.

Yolları açabilmek için ağaçları keserek işe başladığımız günlerde birgün bu ıssız ormandan araçlar geçecek diye düşünürdük. Şimdi hava alanımız bile var. Uzun süren kış ayları biter bitmez, yaz sıcağında bulut halinde üstümüze saldıran kara sineklerle savaşmak gerekiyordu. Şimdi yazlarımızı eskiden düşlerini kurduğumuz bahçelerin, çiçeklerin kokusu aldı."

Coşkunun güzelliği budur.

Atılganlığımın yaşama geçmesi, verimli olması, geleceğe yönelik olması için tarihsel birikimle kendi aramda uyum sağlamalıyım.

Benden öncekilerin de var olduğunu, nice zamanların örsünden geçtiklerini kabul edersem tutucu mu olacağım.

Bileşimci mi olacağım.

Coşkunun hasını yaşam gösterir.

Coşku var. 18. yüzyıllardan bu yana rüzgarlandıkça rüzgarlanır. Gücünden bişey yitirmez.

Coşku var. Daha çıkışında içeriğini açığa vurur. Tökezler, soluk keser.

Oysa, hem bu yarışın bayrağına ulaşmanı bekliyorlar senden. Hem bayrağı bekleyenlere ulaşmanı istiyorlar.

Coşkunun güzelliğinden yoksun kalmamanı dilerim.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ 9. İL TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI 17 – 18 HAZİRAN GÜNLERİNDE ANKARA'DA YAPILDI. 17 HAZİRAN GÜNÜ SAAT 10.30'da SELİM SIRRI TARCAN SPOR SALONU'NDA ÇALIŞMALARINA BAŞLAYAN TİP İL TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI, GENEL BAŞKAN BEHİCE BORAN'IN KONUŞMASIYLA AÇILDI. BÜYÜK VE COŞKULU BİR DİNLEYİCİ KİTLESİNİN İZLEDİĞİ AÇIŞ KONUŞMASINDAN SONRA TOPLANTI, 63 İL ÇEVRESİNDEN GELEN 407 YEREL ÖRGÜT TEMSİLCİSİNİN KATILIMIYLA SÜRDÜRÜLDÜ. TOPLANTININ BİRİNCİ GÜN AKŞAM OTURUMUNDA PARTİNİN KÜLTÜR VE SANAT ETKİNLİKLERİNE AYRILMIŞ BİR PARTİ GECESİ DÜZENLENDİ. BU GECEYLE İLGİLİ HABERİMİZİ DE 14. SAYFAMIZDA SUNUYORUZ.

Boran: "Demokratik hak ve özgürlükler pasif bir beklenti içinde gerçekleşemez"

17-18 Haziran tarihlerinde Ankara'da toplanan Türkiye İşçi Partisi'nin 9. İl Temsilcileri toplantısını açış konuşmasını Genel Başkan Behice Boran yaptı. Büyük bir kalabalık tarafından izlenen konuşmada Boran, yurt ve dünya sorunlarına geniş olarak değindi.

Boran konuşmasının ilk bölümünde "petrol krizi" ve bunun sonucunda ortaya çıkan uluslararası ilişkilere değindi. Petrol ve petrol ürünlerine yapılan zamların aslında Avrupa ve ABD'deki petrol tekellerine muazzam kârlar getirdiğini belirten Boran, petrol üreten azgelişmiş ülkelerin bu zamlarla elde ettikleri dövizleri tüketim malları alabilmek için çok daha fazlasıyla emperyalist kapitalist ülkelere yeniden ödediklerini açıkladı.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran konuşmasında petrol üretemeyen ülkeler ve Türkiye konusunda da sözlerine şöyle devam etti: "Petrol konusunda en zor durumda olan ülkeler petrol üretemeyen, ama tüketen az gelişmiş, geri ülkelerdir. Türkiye bunlar arasındadır. Bu ülkelerin dış ticaret açıklarında en etmen kalem petrol ve ürünleridir. Geçen yıl Türkiye'nin petrol ve ürünlerine ödediği döviz, ihracattan elde ettiği tüm dövizlerin toplamına eşit olmuştur. Bu yıl daha da yükselen fiyatlar yüzünden, ihracat gelirlerinin toplamı da petrol giderlerini karşılamaya yetmeyecektir. Bu son derece ciddi, ülke için yaşamsal bir sorundur.

'Petrol sorunu Türkiye'nin dış politikasını da etkilemektedir. Türkiye petrol ikmalini güvence altına alabilmek için istikrarlı dış alım kaynakları bulmak zorundadır. Üstelik, elinde yeterli döviz bulunmadığından dışalımların uygun fiyatlar üzerinden kredili, veya dövizle değil de ihraç malı ile ödenir türden olması durumu da vardır. Bu koşullarda Türkiye doğal ve haklı olarak bölgedeki petrol üreten Arap ülkeleri ve Sovyetler Birliği ile ilişkilerini geliştirmek ve akaryakıt ihtiyacını karşılamak yoluna gitmektedir. Ancak bu ülkeler Türkiye'nin durumuna anlayış göstermekte ve uygun koşullar tanımaktadırlar. Sovyetler Birliği ile bir de Türkiye de petrol aranması konusu vardır. Sovyetler Birliği'nin petrol kunusunda bilgisi ve geliştirilmiş teknolojisi buna olanak vermektedir. Yeterli petrol kaynakları bulunup işletildiğinde bunun Türkiye'yi ne denli ferahlatacağı, üzerinde uzun boylu durmayı gerektirmeyecek kadar açıktır.

"Ama Türkiye'nin dış ilişkilerini bu yönlerde geliştirmesine ABD ve kapitalist Avrupa kaşlarını çatmaktadır. Daha bir yıl önce Türkiye'nin dış ilişkilerini irdeleyen yazı ve konuşmalarımızda IMF'nin, Dünya Bankası ve diğer mali kuruluşların ve onların ardındaki kapitalist devletlerin Türkiye'ye kredi, "taze para" sağlamakta çıkardıkları zorlukların sadece ekonomik neden ve amaçlarla olmadığını, bunun altında politik neden ve amaçlar yattığını belirtmiştik. Şimdi artık açıkça ifade olunuyor ki, kapitalist ülkeler Türkiye'nin Sovyetler Birliği'ne karşı bir baraj oluşturmasını ve Ortadoğu'da Mısır'a karşı çıkan Arap ülkelerinin yanında değil, İsrail yanlısı bir tavır almasını istemektedir. Ekonomik, mali baskıların altında bu politik nedenler de yatmaktadır."

Boran konuşmasının daha sonraki bölümünde Ortadoğu'daki gelişmelere dikkati çektikten sonra, İran'da meydana gelen olaylara değindi. Şah'ın devrilmemek için elinden geleni uzun yıllar yaptığını ancak geniş halk kitlelerinin tepkisi karşısında tahtını terketmek zorunda kaldığını belirtti. Boran, bugün İran'daki karışık ortamın temel nedeninin, hareketin başında işçi sınıfının politik hareketinin güçlü bir şekilde bulunmaması olduğunu belirtti. İran işçi sınıfı partisinin devrimci ayaklanma hareketi içinde umulandan daha güçlü bir şekilde yer aldığını, ancak hareketin önderliğini elde bulundurmadığı için bugün şeriatçı güçlerle çatışmanın sürdüğünü belirten Boran bu partinin gücünün artmasıyla İran'da sorunların daha kolaylıkla çözülebileceğini söyledi.

Boran konuşmasına devamla, Arap dünyası ile İsrail arasındaki ilişkilere değindi. Mısır ve İsrail arasında imzalanan anlaşmanın şimdiye değin gerici tavır almış Arap ülkelerini bile Mısır'a karşı tavır almaya zorladığını belirtti. Boran, bu gelişmelerle Ortadoğu'da güç dengesinin yeniden belirlenmeye başladığını söyledi. Ortadoğu ve Türkiye konusunda Boran şunları söyledi: "Ortadoğu'da güç dengelerinin yeniden biçimlenişinde Türkiye'nin yeri ne olacaktır? Türkiye emperyalizme bağımlıdır. ABD ile Batı Avrupa ile bağımlı ilişkiler içindedir. Hele şu sıralarda milyarlara varan borçlarını erteleyebilmek için Batılı güç odaklarının onayını almak çabasındadır.

IMF VE TÜRKİYE BURJUVAZİSİ

TİP Genel Başkanı Boran konuşmasının IMF ve Türkiye ilişkilerine ayırdığı bölümünde de şu noktalara değindi: "Çok dikkat çekicidir ki IMF ile görüşmelerin kızıştığı önerilerin tartışıldığı günlerde özel sektör de gazetelerde yayınladığı dört ilanla tutumunu kamuoyuna açıkladı. Uluslararası Para Fonu'nun görüşlerini paylaşıyor, önerilerini destekliyoruz demeden, dileklerini açıkça belli ettiler. Yerli özel sektör de ekonominin iç ve dış rekabete, pazar ekonomisine ve yabancı sermayeye açılmasından yana, 'devletin müdahale etmesine' karşıdır. Ona göre toplumda temel güç ve gerçek çıkar yol özel sektördür.

"Bu görüşlerden bir kez daha ortaya çıkıyor ki, özel sektör somut ayrıntılı 'önlemler' ötesinde, temel ekonomi görüşünde de Uluslararası Para Fonu ile aynı çizgi üzerindedir. Ekonomide devlet sektörünün tasfiye edildiği, gümrüklerin serbest ticarete açıldığı, yabancı sermayenin tüm serbestliğiyle ülkeye girdiği koşullarda, ilanları veren tekelci sermaye kesimi uluslararası büyük tekellerle iyice sarmaş-dolaş olacaktır; elbirliğiyle küçük ve orta sermaye ve işletmelerinbir bölümünü tüm tasfiye ederek, bir bölümü ile de tekellere bağımlı yan sanayi haline dönüştürerek ulusal ekonomi üzerinde tam egemenlik kurmaya gideceklerdir.

"İşte bu noktada emperyalizmle büyük burjuvazinin çıkarları ve buna bağlı olarak da görüşleri, emelleri, davranışları bütünleşmektedir. Ve bu noktada tüm yurtsever, ilerici demokrat, sol güçlerin, işçi ve emekçi kitlelerin büyük tekelci sermaye ve onun işbirliği ettiği ve işbirliğini daha perçinlemek istediği emperyalizme karşı örgütlü birleşik mücadeleyi geliştirmek ve güçlendirmek gereği gündemdedir.

ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK GÜÇ YENİLMEZ

Bir yandan dış emperyalist güçlerin diğer yandan da Türkiye büyük burjuvazisinin saldırıları karşısında tüm yurtsever güçlerin birlikte mücadele etmesi gereği üzerinde duran Boran bu konuda da şunları söyledi: "Kitlelerin devrimci çizgide nesnel koşulların itelemesiyle gelişen hareketi vardır. Bu hareketin güçlenmesi, etkinliğini artırması, sonuç almaya doğru yönelmesi için hareketin sağlıklı bütün kesimleriyle birlikte bütünleşip örgütlü birleşik güce dönüşmesi gerekir; bunun için işçi sınıfının politik birliğini sağlamak güncel görevdir. Yalnız burada bir noktanın önemle altını çizmekte yarar vardır. Birlik, dağınık güçleri birleşik örgütlü güce dönüştürme konuları politik ticaret metaı haline getirilmemelidir. Politika ticareti her konu ve biçimde çirkindir, geçersizdir, birlik konusunda büsbütün öyle, birlik sözünü ağzından düşürmemeyi kendinin propagandası için araç olarak kullanmaya kalkmak, dikkatleri çekmek, kendini sol kanada kabul ettirmek için birlik konusunda göze çarpıcı, ama kof girişimlerde bulunmak en hafif bir deyimle ciddiyetten yoksun olmaktır."

Birlik sorununun gündemde bulunan bir konu olduğunu belirten Boran, kitle örgütleri ve sendikaların da bütünlüklerinin korunmasının ana görev olduğuna değindi. Özellikle ilerici sendikal hareket içinde bir taraftan tasfiyeciliğin diğer taraftan da ayrı örgütlenme çalışmaları içine girmenin örgüte ihanet olduğunu söyledi. Bu konuda Boran: "İlerici sendikal hareketi tehdit eden bir diğer tehlike de sendikal örgütlenmeye politik parti işlevleri yüklenmesidir. DİSK'in içinde belirli bir sendika sayısının DİSK'ten kopma durumuna gelmesinde böyle bir anlayışın rolü vardır. İşçi sınıfının ekonomik ve politik hareketleri açısından bu tehlikeli yanlış bir daha tekrarlanmamalıdır. Burjuvazi Türkiye'de solun parçalanmış olduğu konusunu sürekli işlemekte ve görünümü geliştirip vurgulamak yönünde çeşitli girişimlerden, tertiplerden geri durmamaktadır. Oysa bu bölünmüşlük görünümü bir yana işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi, yani işçi sınıfımızın partisi gerçekte vardır ve partimiz, Türkiye İşçi Partisidir. Bunu bölünmüşlük iddiasında bulunanlar da bilmektedir. Dünyada ve her ülkede, verili durum ve koşullara göre, bilimsel sosyalist açıdan tek doğru çizgi, strateji vardır ve bu çizgi ergeç kendini kabul etttirir, işçi sınıfı hareketi haline gelir. Türkiye'de de bu böyle olacaktır."

HÜKÜMETİN DURUMU

Hükümetin durumu ve iç politik gelişmeler konusunda da Boran hükümetin yaptığı devalüasyonla fiyatların yeniden büyük ölçüde yükseleceğini belirtti. Bununla birlikte işsizliğin de artacağına değinen Boran, yapılan devalüasyonun özünde büyük sermayenin taleplerinin yerine getirilmesinden olduğunu belirtti.

Hükümetin varlığını sürdürmesinin ise güçlü bir olasılık olduğunu söyleyen Boran, erken seçimlerin senato seçimlerinden sonra gündeme gelebileceğini, bunu da senato seçimlerindeki oy dağılımının belirleyeceğini söyledi.

Behice Boran 1 Mayıs konusunda ise işçi ve emekçi kitlelerin 1 Mayıs 1977 ve 1 Mayıs 1979'un hesabını sorma durumunda olduğunu belirterek sözlerini şöyle tamamladı: "1 Mayıs, işçi sınıfının uluslararası ve ulusal geleneğinde olan ve işçi sınıfımızın uzun mücadelesi ve verdiği şehitlerin kanıyla kazandığı bir 'müktesep hak'tır.

"Demokratik hak ve özgürlükler her hal ve şartta sahip çıkılır, kullanılırsa vardır, yoksa kağıt üzerinde güzel sözlerden ibaret kalır. Demokratik hak ve özgürlükler pasif bir beklenti içinde gerçekleşmez, akıllı, tutarlı, ilkeli mücadele ile gerçekleşir. 1 Mayıs yasaklarına karşı çıkmak, yurttaşlığın 'uyanık bekçilik' görevi olduğu gibi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak işçi, emekçilerimize karşı da sınıfsal sorumluluğumuz ve görevimizdi.

"Partimiz Türkiye İşçi Partisi her hal ve şartta görev başındadır."